

TARTU ÜLIKOOL
HUMANITAARTEADUSTE JA KUNSTIDE VALDKOND
KULTUURITEADUSTE INSTITUUT
KIRJANDUSE JA TEATRITADUSE OSAKOND

Lisanna Lajal
EESTI RÄPPTEKSTIDE JA RAHVALUULE POEETIKA VÕRDLEV ANALÜÜS
Bakalaureusetöö

Juhendaja prof. Arne Merilai

TARTU 2023

Sisukord

Sissejuhatus

1. Arhitektuaalsus

2. Rahvaluule

2.1. Regilaulud

2.1.1. „Mets neidude vahel“

2.1.2. „Kurb laulik“

2.1.3. „Loomine“

2.1.4. „Une sulased“

2.2. Uuemad rahvalaulud

2.2.1. „Kui ükskord oli ilus ilm“

2.2.2. „Oh laivuke sövva“

2.2.3. „Minu südames on imetundlik vägi“

2.2.4. „Oh oleks minu olemine“

3. Räppteetid

3.1. Benakanister „Valge jänes“

3.2. Clicherik ja Mäx ft McLord „Räägime ilmast“

3.3. Cool D ja Deja „Täna ma chillin“

3.4. Genka “Tali pruut tantsima”

3.5. Nublu “Rotterdam”

3.6. Suur Papa “Jooksen vihmas”

3.7. Toe Tag “Pankrot”

3.8. Väike PD “Suvevaheaeg”

4. Järeldused ja kokkuvõte

Kirjandus

Kasutatud kirjandus

Analüüsitud tekstid

Summary

Lisad

Sissejuhatus

Uurimustöö tegeleb räpptekstide ja rahvalaulude poeetika analüüsiga. Ühelt poolt innustas uurimust alustama räppmuusika vähene uurimine Eestis ja teiselt poolt kahe tekstitüübi poeetiliste võtete märgatav ühisosa. Räpptekstidest on Eestis varem kirjutatud kaks teadustööd: 2019. aastal kaitses Birgit Pettai Tartu Ülikoolis bakalaureusetöö „Räpptekstide temaatika 5miinuse, Küberrünnaku ja Karmo, Stupid F-i ning Bad Arti näitel“ ja 2020. aastal valmis Tallinna Ülikoolis Kristiane Pälli bakalaureusetöö „Eesti räppluule vormivõtted 12EEK Monkey näitel“. Kultuuriajakirjanduses on räpp saanud siiski rohkem tähelepanu. Näiteks on ilmunud artiklid Heli Allikult (Vikerkaar 3/2016), Tiit Hennostelt (Vikerkaar 6/2016), Rene Kiisilt (Hortus Semioticus 8/2021), Rebekka Lotmanilt (Keel ja Kirjandus 4/2022), Joosep Susilt ja Saara Liis Jõerannalt (Sirp 28/2022). Seni ei ole aga uuritud eesti räpptekstide žanri üldiseid poeetilisi tunnuseid. Siinse uurimuse alustekstid on valitud erinevatelt autoritelt, et saada võimalikult üldine ülevaade eesti räpptekstide poeetilisest tunnustest, püüdmata sellega kõikehõlmavuse poole. Kasutan räppteksti mõistet sünonüümsena teksti, luuletuse ja räppluuletusega.

Eesti rahvalaulu poeetikat on uuritud suuremal määral. Käesoleva uurimustöö teoreetiline taust rahvalaulu osas põhineb Eduard Laugaste ja Ingrid Rüütli uurimustel. Uurimuse aluseks on hüpotees, et regilauludel ja räpptekstidel on ühine poeetiline võttestik, mille eripäraks on rõhulibistuse kasutamine. See omakorda tuleneb aga ühisest luuleteksti arhetüübist. Mõlema tekstitüübi kirjeldamiseks kasutan Gerard Genette'i kasutusele võtetud arhitektuaalsuse mõistet. Poeetika termineid võtan „Poeetika“ gümnaasimiõpikust (Merilai, Saro, Annus, 2011) ning „Eesti värsiõpetusest“ (Põldmäe, 2002). Uurimus otsib vastuseid järgnevatele küsimustele:

1. Millised on räppluule ja rahvalaulu stroofika, meetrika ja riimid?
2. Milline on räppluule ja rahvalaulu on arhitektuaalne ühisosa?

Töö esimene peatükk annab ülevaate arhitektuaalsuse mõistest ja selle erinevatest kasutusviisidest. Seejärel selgitab genetteilikku arhitektuaalsuse mõistet ning seletab selle rakendamist siinses uurimuses. Teine ja kolmas peatükk tegelevad konkreetsete tekstide analüüsiga. Teises peatükis analüüsin rahvalaule jagades need tava järgi regivärsilisteks ning uuemateks rahvalauludeks. Mõlemale alapeatükile eelneb ülevaade varasematest rahvalaulu poeetika uurimustest. Kolmas peatükk analüüsib räppluuletusi. Kõigi tekstide puhul pean silmas

stroofikat, meetrikat (eriti völdete kasutamist ning rõhulibistust) ning riimikooslusi. Kõik tekstid on saadaval ka salvestusena, sest laulutekstide puhul ei saa märkamata jääda esitus. Paljude räpptekestide puhul tuleb tegelik riimikooslus välja vaid esituses. Mõlemat tekstitüüpi esindab kaheksa teksti, mille valikul lähtusin püüust leida võimalikult erinevad luuletused. Neljas peatükk võtab analüüsitud materjali kokku ja teeb sellest järeldused. Analüüsi jälgimise lihtsustamiseks on kõik tekstid koos märgetega lisatud uurimustöö lissasse.

1. Arhitektuaalsus

Arhitekti mõistet käsitlevad Peeter Espak ja Loone Ots kahel viisil: esiteks võib see olla tekst, mille alusel luuakse pidevalt uusi tekste nagu näiteks müüt ning teiseks võib arhitekti mõista struktuuri või kontseptsioonina, mis on aluseks teistele tekstidele. (Espak, Ots, 2015, 14) Eestikeelses kirjanduses on arhitektuaalsust maininud veel Hasso Krull. Artiklis „Mis on luule“ (Krull, 2011, 91) nimetab ta luule madalaima arengujärguna arhiluuletused ehk ebatäpsed lõppriimilised ja enamasti neljarõhulised luuletused. Nende kujuteldavat eeskuju nimetab ta aga arhilüürikaks (samas). Siinne uurimus läheneb arhitektuaalsusele Espaki ja Otsa teise definitsiooni järgi, mis pärineb Gerard Genette'i 1979. aasta teosest „Sissejuhatus arhitekti“ („The architext: an introduction“).

Genette'i kirjandusteooria katusmõiste on transtekstuaalsus, mis tähendab kõiki teadvustatud või teadvustamata tekstidevahelisi suhteid (Genette, 1992, 81). Selle alla kuuluvad intertekstuaalsus ehk ühe teksti otsene kohalolek teises, metatekstuaalsus ehk suhe kommenteeriva ja kommenteeritava teksti vahel, paratekstuaalsus ehk ühe teksti esinemine teises muudetud kujul ning arhitektuaalsus (Genette, 1992, 82). Genette eristab kolme ilukirjanduse põhiliiki: temaatika, väljendusviis ehk modaalsus (lüüriline/eepiline/dramaatiline) ning vorm ja meedium. **Arhitekt** või arhitektuur on nende kolme aspekti esinemine igas konkreetses tekstis. (samas) Seega on **arhitektuaalsus** suhe teksti ja selle arhitekti vahel (Genette, 1992, 83). Genette'i käsitus erineb klassikalisest kirjandusteooriast selle poolest, et ta ei erista ilukirjanduse põhiliikidena lüürikat, eepikat ja dramaatikat (žanrid), vaid lüürilisust, eepilisust ja dramaatikat (väljendusviisid). Neid väljendusviise nimetab Genette (1992, 64) arhižanriteks. Siinse uurimuse eesmärk on uurida arhitektuaalsuse vormilist aspekti. Uurimismeetod on 16 teksti lähilugemine.

2. Rahvalaulud

Selle peatüki eesmärk on uurida eesti rahvalaulu poetikat, täpsemalt stroofikat, meetrikat ning riime. Peatükk on jaotatud kahte osasse, millest esimeses on käsitletud nelja regilaulu ning teises nelja uuemat rahvalaulu. Tekstide analüüsile eelneb ülevaade antud tekstigrupi üldistest poeetlistest omadustest.

2.1. Regilaulud

Eduard Laugaste (1986, 128) väidab, et regivärsiliste rahvalaulude peamised tunnused on **värsimõõdu ühtusus** (kvantiteeriv neliktrohheus), **algriim** ning teksti jaotumine **parallelismirühmadeks**, mille vahele jäävad üksikvärsid. Parallelismi antud töö vaatluse alla ei võta, sest kõnekujundid jäävad uurimisteemast kõrvale. Selle asemel on võrdlusmomendiks oluline silmas pidada stroofikat. Lisaks meetrikale, stroofikale ja riimidele juhin eraldi tähelepanu murtud värssidele ehk rõhulibistatud värssidel ehk värssidele, kus loomulik sõnarõhk läheb värsirõhust lahku. Võtan Eduard Laugaste väidet regilaulu värsimõõdu kohta tõepähe ega hakka seda küsimuse alla seadma. Analüüsi täpsuse huvides on kõik valitud tekstid saadaval ka helisalvestusena.

Laugaste (1986, 200) toob välja, et alliteratsioon on koondnimetus alghäälikukordustele, kuid kitsamalt jaotub see **alliteratsiooniks** ehk kaashäälikualgriimiks ja **assonantsiks** ehk täishäälikualgriimiks. Algriim jaotub Laugaste (1986, 201) järgi ka kakskõlariimiks ning ükskõlariimiks. **Kakskõlariim** on kas sama konsonant ja vokaal sõnade algul või sama täishäälik sõnade algul. **Ükskõlariim** on kas sama kaashäälik sõnade algul, sama täishäälik eri kaashääliku järel või erinevad täishäälikud sõnade algul. (samas) Niisiis kuulub assonants ehk täishäälikualgriim kakskõlariimide hulka ning puhtal kujul kaashäälikualgriim kuulub ükskõlariimide hulka. Ühe sõna esimese ja kolmanda silbi riimumist või ühe sõna esimese ja teise sõna kolmanda silbi riimumist nimetatakse **kaasrõhualliteratsiooniks** (Laugaste, 1986, 200). Allitereeruvad häälikud ühes värsis moodustavad alliteratsiooniahela (samas).

2. 1. 1. Mets neidude vahel

Antud versioon laulust „Mets neidude vahel“ koosneb regilaulule tavatult kahest stroofist: kuuik- ja seitsmikstroofist. See jaotus võib tuleneda puhtalt üleskirjutaja suvast, kuid võtan seda siiski arvesse. Värsimõõt on kvantiteeriv neliktrohheus ühe erandiga esimeses värsis, kus esimene värsijalg on daktül. Seesugune erinevus kuulub aga regilaulu kvantiteedireeglitte sekka. Eduard Laugaste (1986, 148) ütleb, et kolmanda kvantiteedireegli järgi võib regilaulu esimest värsijalga vabalt täita. Murtud värsse on tekstis neli (tähistatud paksus kirjas).

Esimeses stroofis on nii kakskõla- kui ka ükskõla algriimi. Näiteks teises värsis on kakskõlariimis „kolmi kokku“, kuid sõna „kus“ riimub nendega vaid esikonsonandi kaudu. Kolmandas värsis on samuti kaks sõna kakskõlariimis ning üks sõna nendega ükskõlariimis. Kolmas ja neljas värs on lõppriimis, täpsemalt samariimis („-maie“). Viendas värsis on pearõhuriimis veel „meie vahele“, sest rõhulibistus on nood silbid pearõhku asetanud. Kuuendas värsis on ükskõlariim „kuusik kotte'elle“. Kui välja arvata viies värs, moodustab kogu stroof varieeruva täpsusega k- häälikul põhineva riimiahela.

Me olem kolmeksi sõsare,	X x x X x X x X x
kus me kolmi kokku saame,	X x X x X x X x
kolmi kokku kukkumaie,	X x X x X x X x
nel'lä ütte laulamaie?	X x X x X x X x
Varik oo meie vahele,	X x X x X x X x
kuusik meie kotte'elle.	X x X x X x X x

Teises stroofis on kaashäälikualgriimis teine värs („kirves kirju“), kolmas värs („tapper tii tuliteräves“), neljas värs („vaarik me vahelta“), viies värs („kuusik meie kotte'elta“) ning juba esimeses stroofis esinenud „kolmi kokku“. Kolmas värs on tähelepanuväärne, sest kui võtta arvesse rõhulisi silpe, tekib lausa kolmeosaline algriim (TAPper TII tuLIteraves), nimetan seda nähtust meetriliseks algriimiks. Esimese stroofi „kus me kolmi kokku saame“ ning kolmanda stroofi „siis me kolmi kokku saame“ moodustavad refrääni.

Oh mu noori vellekene,	X x X x X x X x
ihva kirves kirjuvarsi,	X x X x X x X x
tapper tii tuliteräves,	X x X x X x X x
raiu varik me vahelta,	X x X x X x X x
kuusik meie kotte'elta,	X x X x X x X x

siis me kolmi kokku saame,   X x X x X x X x
kolmi kokku kukkumaie!   X x X x X x X x

2. 1. 2. Kurb laulik

„Kurb laulik“ koosneb ühest näivsalmist ehk korrapäratu värsiarvuga stroofist, millel pole lausungi ja tähenduse tervikut. Värsimõõt on kvantiteeriv neliktrohheus. Sellest tekib kõrvalekalle neljandas värsis, millel on eellöök ja mille viimane värsijalg on languseta. Murtud värsse on tekstis kuus (2., 3., 7., 9., 11., 14.). Nende seast paistab erilisena silma 14. värs, kus rõhulibistus ei vältä rea lõpuni, vaid mõjutab pelgalt ühte sõna. Algriimid on eranditult ükskõlariimid, mis põhinevad ühel konsonandil. Pikim algriimi kooslus on 4. ja 5. värsis ning koosneb neljast sõnast. 6.–7. värs on irdses lõppriimis (rinnuleni, süämeleni, polvileni).

1. Kes mind kuuleb laulemaie,	X x X x X x X x
2. sie arvab ilu olema,	X x X x X x X x
3. rõõmupäivi mind pidama.	X x X x X x X x
4. Ma laulan läbi murede,	x X x X x X x X
5. läbi leinatse südame.	X x X x X x X x
6. Silmist juokseb rinnuleni,	X x X x X x X x
7. rinnulta süämeleni,	X x X x X x X x
8. südamelta polvileni,	X x X x X x X x
9. polvilta labajalule,	X x X x X x X x
10. labajalult varvastelle,	X x X x X x X x
11. varvastelt mahaje juokseb.	X x X x X x X x
12. Siis saab külä karja juua,	X x X x X x X x
13. valla juua varsukased,	X x X x X x X x
14. muisina obused juua.	X x X x X x X x

2. 1. 3 Loomine

„Loomine“ koosneb ühest näivsalmist. Selle värsimõõt on kvantiteeriv neliktrohheus, mille eripäraks on katalektilised värsid ehk katkestatud viimase värsijalaga värsid (18 värssi 32st) ning vabalt täidetud esimene värsijalg (7 daktüliga algavat värssi ning 1 värsilanguseta esimene värsijalg). Ka 31. värsi keskel on üks languseta värsijalg. Tekstis on viis viierõhulist värssi, kuid kõigil puhkudel on esituses kaks esimest värsijalga lausunud ühe meloodia takti vältel (märgitud halliga), seega esituse rütm teksti rütmi tõttu ei muutu. Sellist nähtust on Mari Sarv kirjeldanud Christoph Küperi kasutusele võetud takteeriva värsimõõdu mõistega. See tähendab, et värsijala määramisel lähtutakse meloodiamuutustest ning ühte värsipositsiooni võib seega kuuluda mitu

silpi, mis laudakse ühel toonil. Takteeriv värsimõõt teeb võimalikuks enam kui kaheksasilbiliste värsside määramise kaheksapositsioonilisse süsteemi. (Sarv, 2008, 20) Rõhulibistust tekstis ei esine. Nende eripäradega lahknub tekst suures osas tavapärasest regivärsi värsimõõdust ja võib seega kuuluda juba siirdevormiliste laulude hulka.

Kõige enam on tekstis ühest häälikust koosnevat kaashäälikualgriimi (näiteks „tuli tuul ja tõstis torna“ ning „ühe pani päevaks peale ilma“). Samuti esineb kakskõla kaashäälikualgriimi („Meie koplis kolmi põesast“) ning assonantsi („Metu õuna õiele?“). 18. värsi alliteratsiooniahelasse kuulub nii kaashäälikualgriim (kolmas kullakeeruline) kui ka kaasrõhualgriim („kullakeeruline“). Tekstis on kahte sorti refrääni. Esiteks küsimus-vastus vormis (1.–8. värss) ning teiseks „sai“ ja „hakkas“ algusega värssid (21.–29.).

1. Kelle õues õunapuu?	X x X x X x X
2. Meie õues õunapuu.	X x X x X x X
3. Metu oksa õunapuul?	X x X x X x X
4. Kolm olid oksa õunapuul.	X x x X x X x X
5. Metu õita oksale?	X x X x X x X
6. Kolm olid õita oksale.	X x x X x X x X
7. Metu õuna õiele?	X x X x X x X
8. Üks oli õuna õiele.	X x x X x X x X
9. Sai need õunad valmis saanud,	X x X x X x X x
10. tuli tuul ja tõstis torna,	X x X x X x X x
11. raputas õunad meresse.	X x x X x X x X
12. Merest tõusis üles kirju lindu,	X x X x X x X x X x
13. lendas meie õuest läbi,	X x X x X x X x
14. meie alla koppeli.	X x X x X x X
15. Meie koplis kolmi põesast:	X x X x X x X x
16. üks oli põesas õbepõesas,	X x x X x X x X x
17. teene põesas vaskepõesas,	X x X x X x X x
18. kolmas kullakeeruline.	X x X x X x X x
19. Lind akkas pesa pesitama,	X x x X x X x X x
20. puuraagu korjama.	X X x X x X
21. Sai see pesa valmis saanud,	X x X x X x X x
22. akkas mune munema;	X x X x X x X
23. sai need munad munetud,	X x X x X x X
24. akkas poegi auduma;	X x X x X x X
25. sai need pojad audunud,	X x X x X x X
26. akkas neida kasvatama,	X x X x X x X x
27. kasvatama, kangutama;	X x X x X x X x
28. sai need pojad kasvatud,	X x X x X x X
29. akkas neida pillama.	X x X x X x X

30. Ühe pani päevaks peale ilma,	X x X x X x X x X x
31. teise pani kuuks taevudes,	X x X x X x X x
32. kolmanda kiviks põllu peale.	X x x X x X x X x

2. 1. 4. Une sulased

„Une sulased“ koosneb ühest näivsalmist. Värsisüsteem on kvantiteeriv neliktrohheus, ühe erandiga neljanda värsi esimeses värsijalas, kus rõhutu silp puudub (käi lapse kätki peale). Esituses lauldakse aga i-häälik ülejäänud sõnast lahku (kä-i) ja viimane häälik omandab seega rõhutu positsiooni. Murtud värse ehk rõhulibistatud värse on tekstis viis (7., 9., 11., 12., 14.).

Selles tekstis on eelnenud kolmest regilaulust tihedamalt algriimi. Kõige enam on kakskõlariime, mis algavad kaashäälikuga (värsid 4–6, 8 ning 13–14). Ükskõlariimid põhinevad peamiselt täishäälikuil (1., 2., 7., 11. värss), kuid 3. ja 15. värsis ka kaashäälikutel. Kolmes värsis esineb kaasrõhualliteratsioon (2. värss „akkenasta“, 6. värss „lange silmalaua“ ja 9. värss „etsisid unisi lapsi“). Eriline on häälikukorduste esinemine 1. ja 9. värsis (vastavalt u- ja i- hääliku kordus). 5. ja 6. värss on lõppriimis (samariim) ning refrääni selles tekstis ei esine.

1. Tule, uni, ukse'esta,	X x X x X x X x
2. astu sisse akkenasta,	X x X x X x X x
3. riugu-raugu reppänestä,	X x X x X x X x
4. käi lapse kätki piale,	X x X x X x X x
5. kuku lapse kulma pääle,	X x X x X x X x
6. lange silmalaua pääle!	X x X x X x X x
7. Ulkusid une sulased,	X x X x X x X x
8. kävid rammad käsküjalad,	X x X x X x X x
9. etsisid unisi lapsi,	X x X x X x X x
10. magajaida poisikasi.	X x X x X x X x
11. Uni ukse'elta küsikse:	X x X x X x X x
12. “Kas on lapsija tuassa,	X x X x X x X x
13. kähärpäidä kätküvessa,	X x X x X x X x
14. valge riiete vahella,	X x X x X x X x
15. kena kimbu keske'ella?”	X x X x X x X x

2.2. Uuemad rahvalaulud

Ingrid Rüütli (2012, 22) järgi on uuema rahvalaulu peamised tunnused **lõppriimilisus, stroofideks jaotatus** ning **silbilis-rõhuline trohheus** endise vätelise trohheuse asemel. Ta ütleb, et kasutusel on ka jambilisi ning kolmeosalisi värsimõõte ning varasem akatalektiline ehk täieliku värsijalaga lõppev värss esineb kõrvu katalektilise ehk katkestatud viimase värsijalaga mõõduga. Põhilised stroofistruktuurid on nelik- ning paarisvärss, mille kõrval leidub värsikordusi ja keerukamaid refräänivorme. (samas) Ka Eduard Laugaste (1986, 151) väidab, et uuema rahvalaulu värsimõõd on varieeruv, kuid lähtub alati sõnarõhust. Ta toob välja, et paljud uuemad rahvalaulud on vemmalvärssid ehk paarisriimis ja neliktrohheilises värsimõõdus (samas).

2. 2. 1. Kui ükskord oli ilus ilm

„Kui ükskord oli ilus ilm“ koosneb viiest nelikvärsist, mille kaks viimast värssi on refrään ja fraasikordus. Tekst on rõhulises värsisüsteemis, täpsemalt neliktrohheiid. Esineb eellööke (näiteks esimeses stroofis), daktüülilisi värsijalgu (näiteks esimese stroofi teises värsis) ning 5-rõhulisi värse (teises ja kolmandas stroofis). Valdavad on katalektilised värssid (erandiks neljas stroof). Refräänid on seitsmerõhulised trohheiidid, mis on eraldatud kahe tsesuuriga. Erand on neljas stroof, mille refrään on neljarõhuline.

Tekstis esineb nii lõpp- kui ka algriimi. Lõppriimid on igas stroofis peale kolmanda. Need on ird- ning paarisriimid. Algriim on kõigis stroofides. Näiteks esimeses stroofis on kakskõlariim („ilus ilm“ 1. värss) ning ükskõlarim („käre külm“ 2. värss). Neljandas stroofis on kolmesõnaline alliteratsiooniahel („**m**iks **m**ind **m**aha“) ning viienda stroofi alliteratsiooniahel põimib pearõhu- ning kaasarõhualliteratsiooni („**k**ui **k**ullerkupp“).

∴:Kui ükskord oli ilus ilm	x X x X x X x X	4
ja teine kord oli käre külm . ∴:	x X x X x x X x X	4
∴:Tire-rimp, tire-rimp, tire-ril-lal-laa,	X x X / X x X / X x X x X	7 REFR
ja teine kord oli käre külm . ∴:	x X x X x x X x X	4 kordus
∴: Minu peigmees sõitis minema	X x X x X x X x X	5
selle suure rootsi laevaga . ∴:	X x X x X x X x X	5
∴: Tire-rimp, tire-rimp, tire-ril-lal-laa,	X x X / X x X / X x X x X	7 REFR
selle suure rootsi laevaga . ∴:	X x X x X x X x X	5 kordus

∴ Ja mina talle järele	x X x X x X x X	4
selle pisikese paadiga ∴:	X x X x X x X x X	5
∴: Tire-rimp, tire-rimp, tire-ril-lal-laa,	X x X / X x X / X x X x X	7 REFR
selle pisikese paadiga ∴:	X x X x X x X x X	5 kordus
∴: Peigmees, miks mind maha jätsid ,	X x X x X x X x	4
omal uue pruudi võtsid. ∴:	X x X x X x X x	4
∴: Rimp-tire, rimp-tire, ril-lal-laa,	X x x X x x X x X	4 REFR
ja omal uue pruudi võtsid. ∴:	X x X x X x X x	4 kordus
∴: Sest mina ise ilus küll	x X x X x X x X	4
kui kullerkupp ja jaanilill. ∴:	x X x X x X x X	5
∴: Tire-rimp, tire-rimp, tire-ral-lal-laa,	X x X / X x X / X x X x X	7 REFR
kui kullerkupp ja jaanilill. ∴:	x X x X x X x X	5 kordus

2. 2. 2. Oh laivuke sõvva

„Oh laivuke sõvva“ koosneb neljast katräänist, millest kolme esimest ühendab retooriline hüüatus „oh“. Värsisüsteem on rõhuline, täpsemalt anakruusiga kaksikdaktüloid. Kõigi stroofide viimased värsid ja teise ning kolmanda stroofi kolmandad värsid on erandina kolmerõhulised. Tuleb ette ka trohheilisi värsijalgu, kuid värsi lõpus asetsees moodustavad need järgmise värsi anakruusiga kokku kõlades siiski daktüli. Näiteks esimene stroof ilma värssideks jaotamiseta näeks välja x X x x X x x X x x X x x X x x X x x X x X x X. Niisiis tekib selles stroofis kõrvalekalle daktüli rütmist vaid viimases kolmes värsijalas (joonitud). Sama kehtib ka viimase stroofi puhul. Kõigi stroofide viimased kaks rida on korduses ja neid nimetatakse seega refrääniks.

Esimese kolme stroofi kaks esivärssi on paarisriimis. Kõik need on täisriimid, kui arvestada esimese stroofi puhul hääldust kirjapildi asemel ("sõua-jõua" "sõvva-jõua" asemel). Alliteratsiooni on tekstis kahel korral ("sinu sõbrad" 2. stroofis ning "kui kevadine" 4. stroofis).

Oh laivuke, sõvva,	x X x x X x
see kambrisse jõua,	x X x x X x
∴: kus puhkab üks rahulik	x X x x X x x
sünnipäevalaps. ∴:	X x X x X
Oh ärka nüüd üles,	x X x x X x
sa, kes une süles.	x X x x X x
∴: Sinu sõbrad ju lauluga	X x X x x X x x
tervitavad sind. ∴:	X x X x X

Oh sõbrake, ärka ,	x X x x X x
me laulule märka ,	x X x x X x
∴ see kostku s(in)u kõrvu	x X x X x X x
kui lainete mäng. ∴	x X x x X

Tuul kandku su ette	x X x x X x
me õnnesoov lahke	x X x x X x
∴ nii tasa ja õrnalt	x X x x X x
kui kevadine tuul. ∴	x X x X x X

2. 2. 3. Minu südames on imetundlik vägi

„Minu südames on imetundlik vägi“ koosneb kolmest nelikvärsist, mille kõigi kaks viimast värssi on korduses ehk refräänid. Värsimõõt on rõhuline, täpsemalt viisiktrohheid. Rõhuliste silpide arv värsis varieerub viiest seitsmeni. Kõigi stroofide teine ja neljas värss on katalektilised. Anakruuside esinemine ei ole korrastatud. Teise stroofi viimases värsis on tsesuur ning samas leidub ka kaks kõrvu asetsevat rõhulist silpi.

Kõik stroofid on ristriimis: esimeses kahes stroofis riimuvad 1. ja 3. värss, kuid kolmandas stroofis riimuvad 2. ja 4. värss. 1. ja 3. stroofi lõppriimid on irdriimid ning 2. stroofi lõppriim on täisriim. Ka alliteratsioon esineb igas stroofis. Enamasti on tegemist ükskõlariimiga (näiteks "peseb puhtaks" 1.stroofi 4. värsis), kuid viimases stroofis on ka kaksikõlariim ("kustub kuu" 1. värss).

Minu südames on imetundlik vägi ,	X x X x X x X x X x X x	6
mis armastusest põleb minu sies.	x X x X x X x X x X	5
∴ Sinu ilus pilt on minu elujõgi,	X x X x X x X x X x X x	6
mis peseb puhtaks kõik minu kurbtused. ∴	x X x X x X x x X x X	5

Mina iga õhtul, enne ku vuodi heidan ,	X x X x X x X x x X x X x	6
põlvede pial sinu piale mõtlen ma.	X x x X x x X x X x X	5
∴: Kätt rinde pial sind oma põvve peidan .	x X x X x X x X x X x	5
Oh pisikene mutt, tõest armas oled mul. ∴	x X x X x X / X X x X x X	7

Las kustub kuu , las tähed ära kauvad.	x X x X x X x X x X x	5
Sinu armastus mul paistab lõpmata .	X x X x X x X x X x X	6
∴: Kui päikese jume merepõhja vajub,	x X x x X x X x X x X x	5
ka siis sinu juure ruttan uotmata . ∴	x X X x X x X x X x X	6

2. 2. 4. Oh oleks minu olemine

"Oh oleks minu olemine" koosneb ühest näivsalmist. Tekst on polümeetriline. Selle esimesed kuus värssi on neliktrohheiidid ning 7.–10. värss jääb värsimõõt samuti trohheiliseks, kuid varieerub kuue ja kaheksa rõhulise silbi ulatuses. Lisaks on 8.–10. värssis tsesuurid ning 7. ja 8. värssis kasutatakse rütmi loomiseks ülipikki silpe (tihe, aafel, meihen). Viimane neist ilmneb vaid esituses.

Lõppriimi ees saab valdavaks hoopis algriiim. Irdses lõppriimis on 1. ja 2. värss (olemine-tegemine), kuid allitereeruvad kõik 1.–6. värsini. 7.–10. värssis on palju sama- ning siseriimi. Näiteks samariim siseriimina on 7. värssis ("memme" ja "visse" kordumine) ning irdses siseriimis on 8. värssis "lähter tohter". Ka selles tekstiosas on alliteratsioon ("Kalder kuku kuldur" 10. värssis). Tekst on märgatavalt erinev klassikalise uuema rahvalaulu kirjeldusest.

1. Oh, oleks minu olemine,	x X x X x X x X x
2. teiseks minu tegemine,	X x X x X x X x
3. tiaksin tua tuulele	X x X x X x X
4. ja sauna saare oksale.	x X x X x X x X
5. Isi istuks nurgale	X x X x X x X
6. ja laulaks laulu saksa kielt:	x X x X x X x X
7. Memme visse, krusse visse, memme endin tiihe.	X x X x X x X x X x X x X x
8. Lähter tohter aafel, muhker muhker meihen.	X x X x X x / X x X x X x
9. Pim pam zindim bruut, ander vinden zamdin bruut.	X x X x X / X x X x X x X
10. Kalder kuku kuldur vaih, kalder kuku kuldur vaih.	X x X x X x X / X x X x X x X

3. Räpptekstid

3.1. Benakanister „Valge jänes“

„Valge jänes“ (LISA 1) koosneb neljast stroofist ning refräänidest. Stroofid on kaheksavärss, üheksavärss ning kaks nelikvärssi. Refräänid on samuti katräänid. Esimeses ja teises stroofis on keskmiselt 6 rõhulist silpi värssis. Valdav on trohheilne rütm, kuid silpide arv ei ole korrastatud. Järelikult on tegemist tugevalt daktüloidse kuuik-trohheidiga.

1. stroofi 3 esimest värssi

Rähm on mul silmas, nagu näff on sul ninas ja mul	X x x X x X x X x x X x X x 6
Raf kinganinas aga räpp on mul võimas ja ma	X x x X x X x X x x X x X x 6
Rahvale räpin nagu kangi ma kräpin ja neid	X x x X x X x X x x X x X x 6

2. stroofi 3 esimest värssi

Tõmbasin perenaise hoovi ära ja	X x x X x X x X x X x x 5
Koerad hauguvad, see vere maitse poob mind täna	X x X x X x X x X x X x X x 7
Ma pole sittaagi teinud, aga rikkus mind leidnud	x X x X x x X x X x X x x X x 6

Kolmas ja neljas stroof on mõne kõrvalekaldega 5-jalalises rõhulises värsimõodus. Näiteks kolmanda stroofi viies rida („Anna aega, mu valge jänes sa“) on viierõhuline trohheid (X x X x x X x X x X). Refräänid on silbilisrõhulises süsteemis neliktrohheused: „Oh sa vana valge jänes“ (X x X x X x X x). Niisiis on „Valge jänes“ trohheilises meetrumis, kuid muutliku värsimõoduga. Salmid on rõhulises värsisüsteemis: kahes esimeses stroofis on 6-jalaline värsimõõt ning kolmandas ning neljandas stroofis on 5-jalaline värsimõõt. Refrään on silbilisrõhulises värsimõodus: neliktrohheus.

Esimeses stroofis rõhutatakse nelja pearõhku ülitugevalt (paksus kirjas üleval näites). Osad pearõhulistest sõnadest (nt “rähm”, “näff”) on kolmandavältelised ning teisi pearõhke lihtsalt hääldatakse tugevalt. Seega on esimene stroof rõhulis-välteline kuuik-trohheid kahe kolmandavältelise sõnaga värssis. Teistes stroofides ei ole välted meetriliselt korrastatud, küll aga töötab valde neis riimisüsteemi-siseselt. Rõhulibistust tekstis ei esine.

Esimeses stroofis on enamus riimsõnu (ülalmainitud “rähm”-“näff”, samuti “maast”-“saast”) kolmandavältelised. Ülitugev valde toob riimsõnad veel enam teiste sõnade seast esile ning tekitab omaette rütmiüksuse. Teises stroofis on riimikoosluses “rikkus-rikud-tikku” (3.–5.värss) kasutatud

riimi tugevdamiseks vältevaheldust: “rikud” on hääldatud kolmandavärtelisena. Samuti toetab riimi kahe kolmandavärtelise sõna kõrvutus riimipaaris “vits vette”-“bitch ette”.

Põhiline riimielement on siseriim, mis kohati riimub ka lõppriimiga. Puhas näide sellest on esimese stroofi 6. ja 7. rida:

6. Kulda saab maast (A) ja kus muss pole saast (A),
7. Bena president, ma paavst (A), kena mesine mu daam (A),

Esimese rea täis-, mees- ning siseriim, siseriimub irdselt ka teise rea keskpaiga „paavst“-i ning selle rea lõpuga. Seega on tegemist lausriimiga. Teises stroofis on samuti sise- ja lõppriimi vaheldav lausriim (allajoonitud):

3. Ma pole sittagi teinud, (A) aga rikkus mind leidnud (A)
4. Kui sa rikud mu peiud, (A)
5. Tõmban tikku, sa läinud (A) nagu vits vette (B)
6. Kepivend no näita enda bitch ette (B)

Selle näite puhul on eriline rütmihikute pikkus: A lausriim kosneb viiest silbist ning B paarisriim koosneb kolmest silbist. Mõlemal puhul on tegemist irdriimiga. B riimiskeem on aga paarisriim. Kolmas stroof on lõpp-lausriimis (“ka-sa-kaan-sa”) ning neljandas stroofi on üks lõpp-paarisriim: “küülikut-muusikuks”. Refraän põhineb fraasikordusel. Algriimi on tekstis vähem: „rahvale räpin“, „kangi ma kräpin“, „sest sinna ma sõuan“, „anna aega“ ja „vana valge“.

3.2. Clicherik ja Mäx ft McLord „Räägime ilmast“

“Räägime ilmast” (LISA 2) koosneb kaheksast stroofist ning refräänidest. Stroofide pikkused on 4, 4, 4, 6, 10, 13, 13 ning 16 värssi. Refraän on seitsmikvärss. Tekst on rõhulises värsisüsteemis, trohheilises rütmis ning selles domineerib 6- ja 7-rõhuline värsijalg. Stroofide anakruusid on vabalt täidetud. Näiteks 6. Stroofi algus:

see pole eriline uudis	x X x X x X x X x	4
et ilmaga on tihtipeale tuksis me hoodis	x X x X x X x X x X x x X x	6
ma pole päris kindel kas on veebruar või juuni	x X x X x X x X x X x X x X x	7
akna taga sama vana jama pornomovie	X x X x X x X x X x X x X x	7

mind sajatama sunnib perkele paska

X X x X x X x X x x X x

5

Refrään on muutlikus värsisüsteemis: kaksikdaktül vaheldub neljajalalise trohheidiga. Refrääni viimasele värsitüvele eelneb anakruus.

ilge klišee	X x x X	2
tuul puhub näkku nii et	X X x X x X x	4
silmad on vees	X x x X	2
päike vahel paistab aga	X x X x X x X x	4
pilved on ees (mida veel)	X x x X	2
siit vaja tõmmata jeed	X X x X x x X	4
aga suitsu ei tee	X x X x x X	1+2

Kolmandavärtelisi silpe on värssides enamasti kaks või kolm. Välteline korrapära moodustub vaid osati. Näiteks viienda stroofi esimeses, teises ning kolmandas värsis on kolmandavärtelised teise värsijala tõusud

nad vahel ütlevad et	x X x X x X x	3
pole halba ilma on valed riided	X x X x X x x X x X x	5
kui mõtled ikka kui sa astud läbi lombi et on	x X x X x X x X x X x X x x X	7

ning kuuenda stroofi teises ning kolmandas värsis on kolmandavärtelised viienda värsijala tõusud

et ilmaga on tihtipeale tuksis me hoodis	x X x X x X x X x X x x X x	6
ma pole päris kindel kas on veebruar või juuni	x X x X x X x X x X x X x X x	7

Eraldi tasuvad mainimist kõrvu asetsevad ülipikad silbid. Värsi alguses on ülipikad silbid näiteks neljandas stroofis (**kui ta**evas särab päike siis on autos jälle pilved (pilved) **X X** x X x X x X x X x X x X x (X x)) ning kaheksanda stroofi lõpul (“ilm punkt e e”, lund aastaringselt – **X X** x x, **X X** x **X** x). Rõhulibistust selles tekstis ei ole.

Riimisüsteem koosneb peamiselt lõppriimidest, mis jagunevad laus- ja paarisriimideks. Esimesed kolm stroofi on kõik eraldi lausriimi üksused. Neljanda stroofi riimiüksus koosneb ühest paarisriimist (A) ning süliriimist (BCCB) mis haakub ka siseriimiga (kappi-pappi-moppi), seega on tegemist segariimiga (AABBCCB).

peaks ma hispaaniasse kolima (A)
 sest et siia ei sobi ma (A)
 nelja aastaaja riideid ei mahuta ära kappi (B)
 rohkem pappi (B) kui omnival (C)
 rõhkkond alati madalal (C)
 ja kui liigutan ma raha siis sa liigutad ju moppi (B)

Viiendas stroofis on üks laus-, üks paaris- ning üks siseriim. Kuuendas stroofis on neli paarisiriimi, üks lausriim ning üks siseriim (sama vana jama). Seitsmendas stroofis on kolmesõnaline lausriim, paarisriim ning üheksast sõnast koosnev lausriim, kus riimsõna paikneb vahelduvalt värssi lõpus ja keskel, seega on nii sise- kui ka lõppriim. Kaheksas stroof koosneb kuuest paarisriimist ning ühest neljasõnalisest lausriimist. Algriime on tekstis näiteks esimeses stroofis “tartu tallinna tänavate” ning kaheksandas stroofis “hullari hülgan”, kuid see ei ole peamine riimielement.

3.3. Cool D ja Deja „Täna ma chillin“

“Täna ma chillin” (LISA 3) koosneb neljast salmist ning refräänidest. Salmide pikkused on 20, 20, 16 ning neli rida. Refrään on nelikvärss. Tekst on muutliku värssisüsteemiga. Kolm esimest salmi on rõhulises värssisüsteemis – kuuiktrohheid. Näiteks 1. Stroofi algus:

Lõpuks ma nüüd tunnen, jälle aeg on käes	X x X x X x / X x X x X	6
sest niheleb mu perse ja sügelevad käed	X X x X x X x / x X x X x X	1+ 6
kuuseis ja tähed täna tähendavad ühte	X x x X x X x X x X x X x	6

Refräänis vaheldub kuuiktrohheid viisiktrohheidiga.

Täna ma chillin vaid kalamarja söön (aii aii)	X x x X x X X x X x X	6
täna ma chillin kuid naisi ei löö (aii aii)	X x x X x X X x x X	5
täna ma chillin teen seda kogu öö (aii aii)	X x x X x X X x X x X	6
täna ma chillin ja ei meenugi töö (aii aii)	X x x X x X x X x x X	5

Neljast salmi on tsesuuriga neliktrohheus, seega silbilisrõhulises värssisüsteemis:

Lual veini, lendab aeg	X x X x / X x X	4
uude päeva jõudu laeb	X x X x / X x X	
kestab veidi tants ja naer	X x X x / X x X	
ohohoh ooooooooo...		

Välteliselt on stroofid korrastamata: kuigi enamasti on värsis 3 kolmandavätelist silpi, ei moodustu neist korrapära. Refraanis on aga kõik riimsõnad kolmandas vältes (tumedas kirjas ülal näites). Tekstis on üks rõhulibistus 1. stroofi 12. värsis “kakskenndeli H tervitan öövahti”, normaalskeemiga X x X x X / X x X X X x. Rõhulibistus on selle värsi viimases värsijalas, kus “X X x”st saab x X x, sest “öö” hääldatakse nõrgema vältusega, kui on loomulik, ning “öö” asub seega rõhutusse positsiooni.

Riimid on peamiselt värsi lõpul ning paarisriimid. Lausriimi esineb refräänis (söön- löö- öö- töö) ning siseriim on teise stroofi 3. värsis (*stress* ja vastus on *yes*) ning 3. stroofi kahes esimeses värsis (“Täna tahan armastada ühte neidu (A)/ või kahte ja kolme kui neid (A) ainult leidub (A)”). Mõnel määral on tekstis ka algriimi, näiteks 1. stroofis “tähed täna tähendavad” ning “tuppa tuttu”, teises troofis “siseneda saan, segajaid ei kohta” ning “neid nippe”.

3.4. Genka “Tali pruut tantsima”

„Tali pruut tantsima“ (LISA 4) koosneb viiest näivsalmist ehk korrapäratu värsiarvuga stroofist, millel pole lausungi ja tähenduse tervikut. Värsside arv näivstroofides on: 16, 5, 16, 5, 30. 16- ja 30-realisi stroofe võib nimetada ka pikktiraadideks, mis on enam kui kümnest värsist koosnevad värsigrupid (Põldmäe: lk 201). Nimetan pikktiraade järgenvuse järgi esimeseks, teiseks ning kolmandaks stroofiks ja 5-värsilisi stroofe refräänideks.

Räppluuletus on muutlikus värsisüsteemis. Esimene ja teine stroof on muutliku rõhu arvuga värsis, samuti muutliku värsijala pikkusega, kuid kõige enam on trohheilisi jalgu ning neljarõhulisi värsse. Järelikult on esimesed kaks stroofi nelik-trohheidid. Kolmas stroof on 16. värsini kuuk-trohheidid. Meetriline korrapära lakkab 17.värsist. Sealt edasi on tekst vabavärsis. Refraanis on rõhulisi silpe neli ning värsijalgadest domineerib daktül – see on nelik-daktüloid.

Välteliselt korrastatud on refrään, kus kolmandas vältes on (ühe erandiga) teise ning neljanda värsijala tõus:

Kuulake kõik, mu tiblud ja tshuudid	X x x X x X x x X x	4
Patsiga dude'id, natsid ja juudid	X x x X x X x x X x	4
Laisalt ma täidan te ajad ja ruumid	X x x X x x X x x X x	4
Majad ja kuudid ja sajad huudid	X x x X x x X x X x	4

Puhtal kujul rõhulibistust on tekstis neli korda. Esimese stroofi teises värsis haarab daktüüline rütm sõna „youtube’is“ pearõhu esimeselt silbilt ning kannab selle üle teisele silbile. Teises stroofis on rõhulibistatud sõna “arugi”, normaal-rõhuskeemiga X x x, kuid siin skeem x X x. Kolmandas stroofis on rõhulibistatud sõna “karaokesse”, kus pearõhk on loomulikult kohalt “oo” peal kandunud üle “ss”ile (karaOokesse → karaokeSSE). Samas stroofis on “Neptuni” pearõhk esimese silbi asemel teisel silbil (nepTUUni).

Läbiv võte on välte vahetamine, näiteks sõnad “klubi”, “huvi”, “nukid” ning “lunid” on hääldatud pika U-ga ning vahetavad seetõttu völdet.

Kogu tekstis on kasutatud sama lõppriimi, mis refräänis on täisriim ning stroofides irdriim. Riimi loob selle kõlaline, mitte kirjalik vorm. Esimeses tiraadis on 14-sõnaline lausriim: [duubi], [jutubis], [wuudi], [kuugid], pruudi, [buuti], [luupid], klubi, huvi, [gruupi], prostituudid, puugid, suukin, [buukin]. Tegemist on nais- ning irdriimidega, millega siseriimub 6. värsi [boobid]. Siseriime on veel: näpp-räpp, “näitab ja käitub”, ah-jah, “Slam dunk, täispank”.

Refräänis on ühe kõrvalekaldega (ruumid) nais- ning täisriimiline neliklausriim: tshuudid, juudid, ruumid, huudid, millega siseriimuvad “[duudid]” ning “kuudid”.

Refrääni riimivaip jätkub irdriimina läbi teise stroofi (hook’id, Snoop’id, nukid, “THUG”-i, nuubid, pruugid, nookie, Whoopi, tuubi, butt-plugi, nahknuudi, arugi, luugid, understoodib, boogie, uudis) ning lõpeb kolmanda stroofi kaheteistkümnenda värsiga “pane oma preili lühema keti otsa, siin uurin”. Sellest reast edasi muutub lõppriimi kasutamine harvemaks, kuid sama riimitüvi kannab välja teksti lõpuni. Näiteks olgu viimased 5 rida:

kurat, jagan seda teiega nagu Robin Hoodki
okei, aitab.
ma lähen vaatan jalgpalli
Manchester juhü 1:0
värava löi Wayne Rooney

Siseriimis on 2. stroofis “Ma tean et sul peas”(1.värss). 6.värsis segunevad alg- ja siseriim “Seega miks sa siin oma suud nüüd pruugid”. Lõppriimiga lähevad kokku siseriimid “Ijuudi“ (5.värss), “muumi” (8.värss), “rebuudib” (13.värss), “soulfuudi”(14.värss). 3. stroofis on siseriimis 18.

värss: “pane ta **voodi** või saada ta **kooli** või lase talle pähe mitu **kuuli**“ ning 21. värss: „**bros** before **hoes**“. Algriimis on 23. värss: „magatan **modelle** ja ajan **palju pappi** kokku“.

3.5. Nublu “Rotterdam”

“Rotterdam” (LISA 5) koosneb neljast stroofist ning refräänidest. Stroofide pikkused on 8, 11, 9 ning 5 värssi ning refrään on kaheksavärss ehk oktett. Tekst on läbivalt silbilis-rõhulises süsteemis ning trohheilises rütmis, kuid värsijala pikkus erineb, seega on ka see tekst muutliku värsisüsteemiga. Refräänis vaheldub neljajalaline värsijalg kaheõhulisega.

oo jää jumalaga, Mann	X x X x X x X
sest, et tuules oli ramm	X x X x X x X
reisusihiks Rotterdam	X x X x X x X
ja nüüd on nii	x X x X

Esimese stroofi neli esimest värssi on 4-jalaline trohheus, 5. –7. värss on 5-jalaline trohheus ning viimane värss on 6-jalaline trohheus. Teises värsis on enim 4-rõhulisi värsijalgu, kuid rõhkude arv värsis ei vaheldu korrapäraselt. Kolmas stroof on neliktrohheus kahe kõrvalekaldega 6. ja 7. värsis, kus on 5 rõhulist silpi. Neljas stroof koosneb fraasikordusest värsiskeemiga X x X x X x ning vabavärsis lausest. Välteliselt pole tekst korrastatud ning rõhulibistust ei esine.

Teksti peamine riimielement on lõppriim. Esimeses stroofis on kaks kolmesõnalist lausriimi (“rindel-kindel-sind veel” ning “pimedas-libedad-kibedad”). Mõlema riimikoosluse keskel on üks riimumatu värss. Niisiis on esimese stroofi riimiskeem AAXA BBDB. Teise stroofi 1.–4. värss on ristriimis (“vee-saund-me-aus”, riimiskeem ABAB) ning 5., 7. ning 11. värss on lausriimis (“igavene-vigadele-sigadele”). Kolmanda stroofi riimiskeem koosneb ristriimist (“tüki-keelde-üksi-meelde”, riimiskeem ABAB) ning lausriimist (“pimedat-libedad-kibedalt-minema”), mille vahele jääb üks riimumatu värss. Refräänis on kaks kolmesõnalist lausriimi (“Mann-ramm-Roterdam” ning “asendus-masendus-lasen su”), mille vahele jääb fraasikordus “jah nüüd on nii”. Algriimis on fraas “jää jumalaga”. Neljas värss ei ole riimis.

3.6. Suur Papa “Jooksen vihmas”

“Jooksen vihmas” (LISA 6) koosneb kuuest 4–11-värsilisest stroofist. Teksti värsid on pikkvärsid ehk üle 8–9 silbi pikad, samuti võib neid nimetada näivsalvideks. Kuna räpptekestid on mõeldud esitamiseks, on nende värssideks jaotamine ambivalentne tegevus. Lähtun siin seisukohast, et värss on see tekstirida, mis on graafiliselt ühel real. Niisiis paljud riimid, mida nimetan siseriimideks, võiks teksti teistsugusel paigutamisel olla ka lõppriimid.

Tegemist on muutliku rõhulise värsisüsteemiga. See tähendab, et erinevates teksti osades on kasutusel erinevad värsimõõdud. Esimese stroofi kolm esimest värssi on daktüülilises rütmis, kuid neljandast värsist muutub rütm trohheiliseks. Läbiv rõhuüksus esimeses stroofis kaldub 6-rõhulise värssi poole, mis on samuti edasi ka refrääni alguses.

Sa tahaksid näha mind murdumas, põlvili maas mind ulgumas,
hoida mind all kuni väravad sulguvad, sa ei tea mis see leek mul sees on,
veri mus keeb, veri mu suus ehib mu keelt see on
instinkt nõrgast tugevani kannatanud surve tegi mu ego ma sego sa ei tunne mu valu
pane põlema need halud mu all ma talun mu salv on kahekümnekolmandat talve all,
palun andeks emal polnud leibagi laual,
mu lennuk on õhus ma lähen vannun oma isa haul.
Mida tead mu elust kuni mina ei räägi, tahad osa edust mida varem ma ei väärind,
käised kääritud pesed musta pesu, sest olete peste keskel,
kes teist on elus mister express, melu, ööklubi täis saalis pidurid on maas
faking surun gaasipedaali, faking surun gaasipedaali.

1. x X x x X x x X x x X x x X x X x x	6
2. X x x X x x X x x X x x // X x X x x X x X x	4 + 4 = 8
3. X x x X X x x X X x x X x x	6
4. x X X x X x X x // X x X x X x X x x X x // x X x X x X x x X x	4 + 5 + 4 = 13
5. X x X x X x X x x X // x X x // x X x X x X x X x x X x X	(5 + 1) + 6 = 12
6. X x X x X x X x x X x X x	6
7. x X x x X x // x X x X x X x X x X x	2 + 5 = 7
8. X x X x X x X x X x x X x // X x X x X x X x X x (X) x X x	6 + 6 (7) = 12 (13)
9. X x X x x X x X x X x // x X x x X x X x	5 + 3 = 8
10. X x x X x X x X X X x // X x x X X x X x X x X	6 + 6 = 12
11. X x X x X x x X x // X x X x X x x X x	4 + 4 = 8

Refrään on trohheilises rütmis ning ka selles korduvad kuuerõhulised rütmiühikud.

Päev on vihmane, kuid ma naeran ikka veel,
 mõned sendid taskutes, kuid ma naeran ikka veel (ja veel ja veel).
 Nad tahavad mind põhja jätta ja sinna jääda, kuid ma tean mis ma teen,
 ela minu elu, vihka mind, aga tea, et ma naeran ikka veel ja veel.

1. X x X x x X x X x X x X		- 6
2. X x X x X x x // X x X x X x X // (x X x X)	3 + 4 (+2)	- 7
3. x X x X x X x X x X x X x // x X x X x X	6 + 3	- 9
4. X x X x X x X x X x X // x x X x X x X x X	6 + 4	- 10

Teine stroof on trohheilises rütmis. 1.–4. värssi rütmi korrastavad 5-rõhulised üksused ning 5.–7. värssi 7-rõhulised rütmiüksused. Teise stroofi viimane värss koosneb kahest 6-rõhulisest üksusest, mis klapi järgneva refrääniga.

Mul on tunne nagu jookseksin vihma, viha triibud minu seljal olid kasuisa nahkrihmast,
 minu peres mille mudel on murdund, leek kustund, surnud eeskujud, olen jultund.
 Andesta korra, ära unusta kunagi, pole küsinud abi, sa pole kunagi lubanudki
 ja nüüd peaksid saama koha teatris, nüüd olen lahe keda sa lapsena teadsid,
 sa teadsid mind kui ma tõusma hakkasin, edu minu rea ees, mu nägu on plakatil.
 Kasva aknalill, pealinn vaatab sind, ära pane pange, sest muidu nad ei kasta mind.
 Ma pole nõrk enam ammu, elu pole hullem sellest mida olen kandnud, pole alla andnud,
 fakk millal vihm juba järele jääb, teeme võidu mäetipuni, seal näeb.

1. X x X x X x X x x X x // X x X x X x X x X x X x X x X x X x	5 + 9 = 14
2. X x X x X x X x x X x // X X x X x X x x X x X x	5 + 6 = 11
3. X x x X x X x X x x X x x // X x X x x X x x X x X x x X x X x	5 + 7 = 12
4. x X X x X x X x X x // X X x X x X x x X x x X x	5 + 6 = 11
5. x X x X x x X x X x x // X x X x X X x X x x X x X	4 + 7 = 11
6. X x X x X X x X x X // X x X x X x x X x X x X x X	6 + 7 = 13
7. x X x X X x X x // X x X x X x X x X x X x X x // X x X x X x	4 + 7 + 3 = 14
8. X X x X X x X x x X // X x X x X X x x X X	6 + 6 = 12

Kolmas stroof on kõige korrastatuma rütmiga: pearõhuliste silpide arv värssis on: 13,12,12, 12.

Põhiline rütmiüksus on ka siin 6-rõhuline:

Linnatule säras motiveerin ridades mind, elu peegeldub piiri, sest silmas pidades sind,
 põle mu lill, silmad betoonimägedes jälgivad, ma sammun teed mida enam ei saa vältida.
 Ilma särgita seisan veri on maas, võta tagasi need sõnad mida enam ei saa,

minu piir lõppes seal kus ma, ütle aaa, ma teadsin, et P-A-P-A naerab viimasena.

1. X x X x X x X x X x X x x X // X x X x x X x x X x X x x X $7 + 6 = 13$
2. X x x X X x X x x X x x X x x // x X x X X x X x X x X x x $6 + 6 = 12$
3. X x X x x X x X x x X // X x X x x X X x X x X x x X $5 + 7 = 12$
4. X x X X x X x x // X x X // x X x x X x X x X x X x X x $4+2+6=12$

Kolmandavältelisi silpe on värsis keskmiselt kolm, refräänis neli. Erijuhtudena paistab silma kahe kolmandavältelise sõna kõrvuti kasutamine. Näiteks 1.stroofi 10. rida meetrilise skeemiga X x x X x X x X X X x // X x x X X x X x X x X, kus “X” tähistab kolmandavältelist silpi, samuti 2. ja 3. stroofi viimased read.

Rõhulibistust esineb tekstis 4 korda. Esimene rõhulibistus on 1. stroofi 6. reas “palun andeks emal POLnud leiBAgi LAUal” (X x X x X x X x x X x X x), kus sõnas “leibagi”, normaalrõhkudega X x x, liigub rõhk sõna esimeselt silbilt teisele, tuues nii ka esimese silbi välte madalamale positsioonile.

1. stroofi 9. reas toimub rõhulibistuses fraasis “käised kääritud”, noormaalrõhkudega X x X x x, kus kolmandavälteline silp “kää” jääb rõhulibistuses (käised kääRITud) rõhutusse värsipositsiooni. Teises stroofis on rõhulibistunud 5. ja 6. värsi lõpud – „plakatil“, „kasta mind“ – normaalskeemiga X x x, X x X. Mõlemas sõnas tuuakse üks silp või häälik tugevamalt esile (plaKKatil, KASta mind), millest muutub ka silbi välde. Värsijalad näevad niisiis samasugused välja, sest rõhud on samad, kuid lisaks rõhule on siin tugevas positsioonis ka ülipikk silp.

Esimese stroofi põhiline riimiüksus on siseriim, näiteks 1.–2. värss “murdumas-ulgumas-sulguvad” ning 4.–5. värss “valu-halud-talun”. Mõlemal puhul on tegemist ird- ning naisriimiga. Teise näite puhul (1. stroof, 5. värss) ilmneb riimide põimimine: (mu valu (A) / pane põlema need halud (A) mu all (B) ma talun (A) mu salv (B) on kahekümnekolmandat talve all (B)). Sellest tekib riimimuster AABABAB, mida võib nimetada sise-ristriimiks. Sama võtte on 1. stroofi 8. värsis „Mida tead mu elust(A) kuni mina ei räägi(B), tahad osa edust(A) mida varem ma ei väärind(B)“. Lisaks on kasutatud algriimi, näiteks 5. värsis “pane põlema” ja 9. värsis “käised kääritud”. Samuti on olulised riimielemendid häälikukordused, näiteks 1. stroofi 3. värsis “veri mus keeb, veri mu suus ehib mu keelt”, kus U, S-i ja EE kordused omavahel põimuvad. Sama stroofi 8. ja 9. värsis kõlab

Ä hääliku kordus "käised kääritud" kokku siseriimiga "räägi-väärind", moodustades jällegi kompleksse riimiüksuse.

Refrääni riimiskeemi moodustab häälikute I, A ning E kordumine, mis kõlab kokku samuti lõpp- ja siseriimidega. Näiteks sõnas "vihmane" olevad ülalmainitud häälikud kõlavad kokku samade häälikutega fraasis "ikka veel" ning "taskutes" lõpu E-ga, samas ka 3. ja 4. värsi lõppriimiga "teen-veel". Teises stroofis on samuti põhiline siseriim, näiteks "vihmas-nahkrihmast" 1. värsis ning "kandnud-andnud" 7.värsis. Huvitav kooslus tekib siseriimis "hakkasin-plakatil-aknalill-vaatab sind-kasta mind", mis on üpris irdsed, kuid neid ühendab ülirohutatud esimese silbi K või A. Teises stroofis on samuti algriim "mudel murdud". Kolmandas stroofis on põhiliselt siseriimid: "mind-sind", "vältida-jälgivad" ning "maas-saa". Viimane neist on kolmandas värsis ning läheb kokku neljanda värsi A hääliku kordusega (ma, ütle aaa, PAPA, viimasena). Kolmanda stroofi esimeses värsis on P-hääliku algriim põimitud S-algriimiga "peegeldub piiri, sest silmas pidades sind". Lisaks riimidele loovad teksti rütmi sõna- ning fraasikordused, näiteks refräänis fraas "kuid ma naeran ikka veel"; esimeses stroofis "faking surun gaasipedaali" ning "veri", teises stroofis "pole", "nüüd" ja "teadsid".

3.7.Toe Tag "Pankrot"

"Pankrot" (LISA 7) koosneb neljast näivstroofist ehk korrastamata värsiarvu, lausungi- ja tähendustervikuta stroofist ning refräänidest. Värsisüsteem on läbivalt rõhuline ning domineerib kuue rõhulise silbiga trohheiline värsijalg. Näiteks teise stroofi algus:

kergitan paati, hommik	X x x X x X x
reedest saati, ummik	X x X x X x
olen ekspluaterinud mitut joogivaati	X x X x x X x x X x X x X x
sõõrumaa palun laena oma krediitkaarti	X x x X x X x X x X x X x
muidu orgunnima pean oma atendaati	X x x X x X x X x X x X x
sest mul on paha, laske mind maha, tuumapohmell	x X x X x X x x X x X x x X
ja rahhi pole et lõpp tuleks sel	x X x X x X X X x X

Välteliselt on stroofid korrastamata, kuid esimese stroofi fraasikorduses "ja me pappi ei saagi, me pappi ei saagi" on kõik rõhusilbid ülitugevas vältes. Lisaks sellele töötab valde rütmielemendina neljanda stroofi esimese kolme värsi lõppudel, kus on kõrvuti kaks ülitugevat silpi "pankrott",

“bling bling” ning uuesti “pankrott”. Rõhulibistust esineb seitsmel korral. Näiteks on see 2. stroofi 10. värsis sõnas “krediitkaarti”, mille loomulik rõhuskeem on x X X x, kuid tekstis muutub rõhk X x X x. Refraanis on rõhulibistuses sõnad “kartagi”, “taevani” ning “vajagi”. Kõigis kolmes näites liigub pearõhk sõna esimeselt silbilt teisele. 3. stroofis on rõhulibistuses sõnad “mõistatan”, “ehmatan”, “kolgata”. Kõigil neil on pearõhk sõna teisel silbil.

Esimeses stroofis ei ole riime, vaid rütmi moodustab fraasikordus. Teise stroofi lõppriimid on kas paaris- või lausriimid. Paariisirimide puhul tasub märkimist 1.–2. värs (kergitan paati, hommik / reedest saati, ummik) ning 8.–9. värs (**klubis käest** annan viimse sendi, libedalt / tengelpung on tühi jälle nendin, kibedalt), kus riimi moodustab stroofi kaks viimast sõna ning riim on seega esimesel puhul neli ning teisel puhul viis silpi pikk. Siseriimis on 6. värs „sest mul on **paha**, laske mind **maha**, tuumapohmell“, 11.–12. värs (oma-ema) ning 13. värs „pole **hea** seega **tea** pappi pole meil nii **pea**“. Algriimis on 4. värsis „krediitkaarti“ ning 8. värsis „klubis käest“.

Kolmandas stroofis on kolm lausriimi üksust: 1.–4. värs (katta-patta-laenamata-matta), 5.–8. värs (mõistatan-ehmatan-jalgratta-kolgata) ning 9.–16. värs (saagi, laari, kraami, praami, gennaadi, fotoaparaadi, saadi, saagi). Viimase lausriimiga läheb siseriimi 16. värsis „nu pagadii“, mida hääldatakse rõhuga teisel silbil. See on ka ainus siseriim kolmandas stroofis. Algriimi on enam: „jälgi: kontoris **käin** tööl et saaks kodus lauda **katta**“ (1. värs), „ei nälg **päriselt** veel **puljongit** on veidi **panna patta**“ (2. värs), „Maha matta“ (4. värs), „kuhu kõik“ (6. värs), „müüa maha“ (10. värs) ning „vastu lõuga **kaks korda ka**“ (15. värs). Neljandas stroofis on üks paarisriim (rulli-nulli) ning üks lausriim (rikasta-tasuta-esinemistasuta-kasuta-kasuka). Siseriimi ei leidu ning algriimi on 2. värsis „sageli sümboolse“, 7. värsis „jälle jääme“ ning 8. värsis „kalli kasuka“. Refraan koosneb ühest lausriimist (saagi-kartagi-taevani-vajagi) ning selle kordusest.

3.8. Väike PD “Suvevaheaeg”

“Suvevaheaeg” (LISA 8) koosneb 8. stroofist, mille pikkus varieerub kahest värsist kaheksani (4,6,4,2,8,4,3,2) ning refräänidest. Tekst on silbilisrõhulises ebatäpse värsisüsteemis. Meetrum on mõne kõrvalekaldega trohheiline. Värsimõõt varieerub kolmiktrohheusest seitsmiktrohheuseni, kuid valdav on neljajalaline värsijalg. Esimene stroof on seitsmiktrohheus, 2.–4. stroof on

neliktrohheus, 5.-7. stroof on kolmiktrohheus ning 8. stroof on vabavärsis. Välteliselt pole tekst korrastatud ning rõhulibistust ei esine.

Esimeses stroofis on kaks paarisriimi (tuki-mutid, huiata-hoiatan). Esimese riimikooslusega siseriimuvad „lutid“ ning „kutid“. Algriimi tektis ei esine. 2., 4. ning 6. stroof on kõik neljarealsed ning lausriimis. Kolmandas stroofis on neljasõnaline lausriim ning üks paarisriim. Viendas stroofis tõuseb eriti esile 3. värss, mis ei lähe teiste värssidega lausriimi. Nimetan seda võtet miinusriimiks:

Klaaser teeb seal **tobi**
See on tema **hobi**
Tahan minna õue
Õues kasvab **rohi**
Aga emps on **jobi**

X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x

4.Järeldused ja kokkuvõte

Tekstianalüüs näitas, et iga konkreetne tekst erineb üldistest žanritunnustest. Näiteks regilaule peetakse ühest näivsalmist koosnevateks. Analüüsitud kolmest regilaulust üks („Mets neidude vahel“) on aga stroofideks jaotatud. Teised kolm regilaulu teksti on näivsalmilised ja koosnevad ühest salmist. Analüüsitud neljast uuemast rahvalaulust 3 koosnevad nelikvärssidest ning üks („Oh oleks minu olemine“) on näivsalmiline. Kõigi räpptekestide salmipikkused on läbi teksti muutlikud. Valdavad on näivsalmid ja nelikvärssid. Refraani esineb kahes regilaulus neljast ning kolmes uuemas rahvalaulus neljast. Kõigis räppluuletuses on refrään. Järelikult kuulub kõigi tekstitüüpide stroofika arhitektuuri refrään. Regilaulu ja räppluuletusi ühendab näivstroofilisus ning uuemat rahvalaulu ja räpptekesti ühendavad nelikvärssid.

Kõik regilaulutekstid on vältelis-silbilis-rõhulises värsisüsteemis, neliktrohheilises värsimõõdus, kuid mitte ükski puhtal kujul. Kolmes tekstis on üks meetriline kõrvalekalle, kuid „Loomises“ on lausa 18 katalektilist värssi, seega võib too kuuluda juba siirdevormiliste laulude hulka. Rõhulibistust esineb kolmes regilaulus neljast. Uuemad rahvalaulud on rõhulises värsisüsteemis ning katalektiliste värssidega. Trohheilised on „Kui ükskord oli ilus ilm“ (neliktrohheiid) ning „Minu südames on imetundlik vägi“ (viisiktrohheiid). „Oh laivuke sõvva“ on kaksikdaktüloidne ning „Oh oleks minu olemine“ koosneb kahest värsimõõdust: 4-trohheiid ja 7-trohheiid. Rõhulibistust ning vältelist korrapära neis ei leidu.

Kõik räppluuletused on polümeetrilised ehk vahelduva värsimõõduga. Kõigi tekstide puhul valdab trohheilne rütm, kuid eri tekstilõikudes see varieerub. Välteliselt korrapärastatud on „Valge jänese“ esimene stroof ning „Pankroti“ ja „Tali pruut tantsima“ refräänid. Lisaks sellele on „Tali pruut tantsima“ ja „Jooksen viimas“ üks poeetiline võtte vältevaheldus (näiteks esimeses tekstis „klubi“ ja „huvi“ ning teises tekstis „plakatil“ pikalt hääldamine). Paarisõnalist vältelist korrapära leidub näiteks tekstis „Räägime ilmast“. Vabavärsilised osad esinevad vaid viimastes stroofides. Rõhulibistust esineb neljas tekstis kaheksast ning refrään on kõigil tekstidel. Järelikult kuulub kõigi tekstide arhitektuuri meetriline korrastatus. Regilaule ja räpptekesti ühendab välteline korrapära (räpil osatine), rõhulibistust ning neliktrohheilised meetrumid. Uuemaid rahvalaule ning räpptekesti ühendab polümeetria ning rõhulised värsisüsteemid.

Regilaulu riimiüksused koosnevad peamiselt algriimist. Tihedam algriimikasutus on tekstides „Mets neidude vahel“ (3 algriimita värssi) ja „Une sulased“ (2 algriimita värssi). Samas on nende regilaulude seas kaks teksti („Mets neidude vahel“ ning „Kurb laulik“), milles esineb lõppriim, täpsemalt samariim. Uuematest rahvalauludest kolm on läbivalt lõppriimilised. „Oh oleks minu olemises“ on vaid üks lõppriim. Lõppriimid on kolmel puhul paarisriimid, ning ühel puhul („Mu südames on imetundlik vägi“) ristriimid. Vaid „Oh laivuke sövva“ on läbivalt täisriimiline. Kõigis neljas tekstis on algriimi, kuid vaid „Oh oleks minu olemises“ on see peamine riimielement. Nimetatud tekstis esineb ainsana sellest tekstirühmast siseriimi.

Räpptekstide riimikooslused on mitmekesised ja omavahel põimuvad. Kõigis tekstides on lõppriimid, mis enamasti on lausriimid. Korra („Jooksen vihmas“) esineb lausriim siseriimina, või siis teisel vaheldub sise- ja lõppriimi vahelt (nt „Valge jänes“ 1. stroof ning „Tali pruut tantsima“ refrään). Puhtalt lõppriimilised on ainult „Rotterdam“ ja „Suvevaheaeg“. Täisriime on proportsionaalselt vähe. Lisaks paaris-, rist- ning lausriimidele esineb ka segariime („Räägime ilmast“) ning häälikukordusi („Jooksen vihmas“). Algriim puudub vaid „Rotterdamis“ ning „Suvevaheajas“. Kõige enam on algriimi räppluuletustes „Räägime ilmast“ ning „Jooksen vihmas“. Järelikult on räpptekstide riimidel enam arhetekstuaalset seost uuema rahvalauluga, sest mõlemal tekstitüübil on peamine lõppriim. Mõlema tekstitüübi lõppriimid on enamasti irdsed. Regilauluga sarnaneb räpi arhetüüp algriimide kasutamise poolest, kuid se pole omane kõigile räpptekstidele. Räpptekstide riimidele on ainuomane rohke lausriimi kasutamine ning siseriimid, mida esines analüüsitud rahvalauludest vaid ühes („Oh oleks minu olemine“).

Järelikult sarnaneb analüüsitud räppluuletuste arhetüüp rohkem uuemate rahvalauludega. Rõhulibistuste hüpotees ei leidnud kinnitust, sest võtet esines vaid pooltel räpptekstidest. See aga pole piisav, et lugeda rõhulibistus räpi üldiste poeetiliste tunnuste hulka. Ometi on rõhulibistatud ja kohati välteliselt korrapärastatud luuleteksti arhetüübi esilekerkimine märkimistväärt suundumus nüüdisluules, mille juures on oluline tekstide performatiivne iseloom. Järeldusi kinnitaks sama meetodi rakendamine suuremal tekstikorpusel, mis annaks täpsemaid tulemusi ja suurema üldistusvõime. Samuti vajab lähemat uurimist eesti- ja ingliskeelsete räppluuletuste poetika võrdlus, sest eesti räppkultuur on tugevalt mõjutatud võõrkeelsest räpist.

Kirjandus

Kasutatud kirjandus:

Allik, Heli. 2016. Selle maa keel. Eesti räppluule kõnest ja kurjast. Vikerkaar nr. 3, lk 51–59.

Espak, Peeter. Ots, Loone. 2015. Müüt ja kirjandus. Tallinn: Maurus.

Genette, Gerard. 1992 (1979). The Architext: An Introduction. California: University of California Press. Tlk Jane E. Lewin.

Hennoste, Tiit. 2016. Third space. Vikerkaar nr. 6, lk 38 – 45.

Kiis, Rene. 2021. Laulust luuleks ja luulest lauluks. Hortus Semioticus nr. 8, lk 7 – 12.

Krull, Hasso. 2011 Mis on luule? Vikerkaar nr 7–8, lk 88–100.

Laugaste, Eduard. 1986. Eesti rahvaluule. Tallinn: Valgus.

Lotman, Rebekka. 2022. Põgenev luule. Tähelepanekuid ja märkmeid eesti insta- ja räppluulest. Keel ja Kirjandus nr. 4, lk 291–305.

Merilai, Arne; Saro, Anneli; Annus, Epp. 2011. Poeetika. Gümnaasiumiõpik. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Pettai, Birgit. 2019. Rääpstekstide temaatika 5miinuse, Küberrünnaku ja Karmo, Stupid F-i ning Bad Arti näitel. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Põldmäe, Jaak. 2002 (1978). Eesti värsiõpetus. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Päll, Kristiane. 2020. Eesti räppluule vormivõtted 12EEK Monkey näitel. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool.

Rüütel, Ingrid. 2012. Eesti uuema rahvalaulu kujunemine. Tartu: Eesti Kirjandusmuuseumi Teaduskirjastus.

Sarv, Mari. 2008. Loomiseks loodud: Regvärsimõõt traditsiooniprotsessis. Tartu: Eesti kirjandusmuuseumi teaduskirjastus.

Susi, Joosep.; Jõerand, Saara Liis. 2022. Suitsu nurk XVI – Genka & DEW8 „Majaka“. Sirp 28.

Analüüsitud tekstid:

Benakanister. Valge jänes. <https://www.youtube.com/watch?v=ILx89X2HkzI> (vaadatud 22.05.2022)

Clicherik & Mäx, McLord. Räägime ilmast. (Susan Sooääre mahakirjutus)
<https://open.spotify.com/track/2iez02EPGLi2mbFdGLKMOi?si=518794faf7a04d18> (vaadatud 22.05.2022)

Cool D, Deja. Täna ma chillin. https://sasslantis.ee/lyrics-cool_d-tana_ma_chillin (vaadatud 22.05.2022)

Genka, Paul Oja Tali pruut tantsima. <https://www.hiphop.ee/luurika/genka/genka-x-paul-oja/9-tali-pruut-tantsima/> (vaadatud 22.05.2022)

Nublu. Rotterdam. <https://sky.ee/laulusonad/laulusonad-nublu-rotterdam/> (vaadatud 22.05.2022)

Suur Papa, Marit. Jooksen vihmas. https://sasslantis.ee/lyrics-suur_papa-jooksen_vihmas (vaadatud 22.05.2022)

Toe Tag. Pankrot. https://sasslantis.ee/lyrics-toe_tag-pankrot (vaadatud 22.05.2022)

Väike PD. Suvevaheaeg. <https://1-hit.com/et/817> (vaadatud 22.05.2022)

Rahvalaulud:

Mets neidude vahel <https://www.folklore.ee/pubte/eraamat/rahvamuusika/ee/059-Mets-neidude-vahel> (vaadatud 16.08.2022)

Kurb laulik <https://www.folklore.ee/pubte/eraamat/rahvamuusika/ee/058-Kurb-laulik> (vaadatud 16.08.2022)

Loomine <https://www.folklore.ee/pubte/eraamat/rahvamuusika/ee/077-Loomine> (vaadatud 17.08.2022)

Une sulased <https://www.folklore.ee/pubte/eraamat/rahvamuusika/ee/030-Une-sulased> (vaadatud 17.08.2022)

Kui ükskord oli ilus ilm <https://www.folklore.ee/pubte/eraamat/siberilaulud/eestlased/ee-03-03.html> (vaadatud 18.08.2022)

Oh laivuke sõvva <https://www.folklore.ee/pubte/eraamat/siberilaulud/eestlased/ee-03-13.html> (vaadatud 18.08.2022)

Minu südames on imetundlik vägi

<https://www.folklore.ee/pubte/eraamat/siberilaulud/eestlased/ee-02-03.html> (vaadatud 19.08.2022)

Oh oleks minu olemine <https://www.folklore.ee/pubte/eraamat/siberilaulud/eestlased/ee-02-24.html> (vaadatud 19.08.2022)

Summary

The aim of this bachelor's thesis „Eesti räpptekstide ja rahvaluule poeetika võrdlev analüüs“ („Comparative poetics of Estonian rap and folk song lyrics“) was to find out what are the architextual formal commonspots of Estonian folk songs and rap lyrics. For that I used Gerard Genette's term architextuality and architexture. Architextuality means the relationship between a text and its architext. The architext is an imaginary example of a text, which consist of thematic, modal and formal elements. I close read 16 texts (4 runo songs, 4 rhyming folk songs and 8 rap-poems) focusing on stanzas, metrics and rhyme schemes. The study strated from a hypothesis that stress-shifts are archetypical to rap and runo songs.

Rap lyrics stanzas are more in common with runo songs because they consist of long stanzas (more than 8 verses). Rap-poems are similar to rhyming folk songs because of refrains, but some runo songs (2/4) have refrains as well. All the texts are metrically organized. Rap songs have more in common with rhyming folk songs because they are more liberate in metrics and are polymetrical. Still rap-poems are alike runo songs because of the usage of quantity of the syllable (some parts of 4 rap texts) and stress-shifts (3/4 runo songs and 4/8 rap-texts). From that follows that stress-shifts are not in the archetype of rap and runo song's lyrics. Rap rhymes are more in common with rhyming folk songs because all of the texts have external rhymes. 6 rap-texts have alliteration which is archetypical to runosongs.

The study showed that rap lyrics are archetypically closer to rhyming folk songs than to runo songs. The same experiement would be more certain if I could analyze more rap texts and describe the general formal elements of estonian rap lyrics. It would need further research to analyze the archetypical commonspots of rap-lyrics in Estonian and English.

Lisad

LISA 1. Benakanister „Valge jänes“

Rähm on mul silmas, nagu näff on sul ninas ja mul
Raf kinganinas aga räpp on mul võimas ja ma
Rahvale räpin nagu kangi ma kräpin ja neid
Värsse ma zäpin, triibuninasi ma träpin ja ma
Tean, et ma jõuan, sest sinna ma sõuan, kus
Kulda saab maast ja kus muss pole saast,
Bena president, ma paavst, kena mesine mu daam,
üle kesise mu kraam, до свидания lennujaam

X x x X x X x X x x X x X x
X x x X x X x X x x X x X x
X x x X x X x X x x X x X x
X x x X x X x X x X x X x
X x x X x x X x x X x x
X x x X x x X x x X
X x X x X x X / X x X x X x X
X x X x X x X x x X x X x X

Tõmbasin perenaise hoovi ära ja
Koerad hauguvad, see vere maitse poob mind täna
Ma pole sittagi teinud, aga rikkus mind leidnud
Kui sa rikud mu peiud,
Tõmban tikku, sa läinud nagu vits vette
Kepivend no näita enda bitch ette
Ma astun tarre, nagu „mis teete?“
Raehärrad ja proudad, sen mingi tiks
Penne ja Bolognese, meil terve brick hernest

X x x X x X x X x X x x
X x X x X x X x X x X x X x
x X x X x x X x X x X x x X x
X x X x x X x
X x X x x X x X x X x X
X x X x X x X x X X x
x X x X x X x x X x
X X x x X x x X x X
X x x X x X x x X x X X x

Taevast sajab vihma ja lund ka
Tööd ja vaeva vihkan, nagu sa
Mu kaelas ripud, nagu kaan
Anna aega, mu valge jänes sa

X x X x X x x X x
X x X x X x X x X
x X x X x X x X
X x X x x X x X x X

REFR

Oh sa vana valge jänes
Oh sa vana valge jänes
Oh sa vana valge jänes
Oh sa vana valge jänes

X x X x X x X x
X x X x X x X x
X x X x X x X x
X x X x X x X x

Terve elu, me jälitame küülikut
Saada täiuslikuks muusikuks
Meie pärand on meie muusika
See meie viimne reliikvia

X x X x x X x X x X x X
X x X x X x X x X
X x X x x X x X x X
X X x X x x X x X

REFR

LISA 2. Clicherik & Mäx, McLord „Räägime ilmast“

ja ma tuln otse laevalt küll sa seda juba tead	x x X x X x X x X x X x X x X	7 troh
et pidu pole hea kui minu clique ei ole seal	X X x X x X x X x X x X x X	7
kui liigume me linnas kõik nad pööravad ju pead	X X x X x X x X x X x X x X	7
helsingi tartu tallinna tänavate peal	X x x X x X x x X x X x X	6
eesti ilm see kahjustab mu ajurakke	X x X x X x X x X x X x	6
mu jalas on lühkad ja õhtuks läheb selga mantel	X X x x X x x X x X x X x X x	6
<i>no cap</i> tõesti elada on raske	x X X x X x X x X x	4
sest eile käisin ujumas kuid täna otsin uiske	X X x X x X x X x X x X x X x	7
tume klaas alati minu silmel (silmel)	X x X X x x X x X x (X x)	6
kui taevas särab päike siis on autos jälle pilved (pilved)	X X x X x X x X x X x X x X x (X x)	8
paaris asjas olen kindel (kindel)	X x X x X x X x (X x)	5
et meil tee üles märke see liigub kiirelt nagu vormel	X x X X x X x x X x X x X x X x	8
peaks ma hispaaniasse kolima	X x x X x X x X x X	5
sest et siia ei sobi ma	x x X x X x X	3
nelja aastaaja riideid ei mahuta ära kappi	X x X x X x X x x X x x X x X x	7
rohkem pappi kui omnival	X x X x x X x X	4
rõhkkond alati madalal	X x X x x X x x	3
ja kui liigutan ma raha siis sa liigutad ju moppi	x x X x X x X x X x X x X x X x	7
REFR (2X)		
ilge klišee	X x x X	2
tuul puhub näkku nii et	X X x X x X x	4
silmad on vees	X x x X	2
päike vahel paistab aga	X x X x X x X x	4
pilved on ees (mida veel)	X x x X	2
siit vaja tõmmata jeed	X X x X x x X	4
aga suitsu ei tee	X x X x x X	1+2
nad vahel ütlevad et	x X x X x X x	3
pole halba ilma on valed riided	X x X x X x x X x X x	5
kui mõtled ikka kui sa astud läbi lombi et on	x X x X x X x X x X x X x X	7
kui sumpad läbi pasa seljas NASA kombinesoon	x X x X x X x X x X x X x X	7
mille pritsib märjaks mingi tondi peugeot	X x X x X x X x X x X	6
ja peas laseb vilet nagu rongi perroon	x X X x X x X x X x X	5
<i>fuck it</i> üks pilet sinna kus on saar <i>of the</i> palmi	X x X X x X x X x X x X x	7
võtaks ja kaoks	X x x X	2
a nagu perevägivald ohver sinise silmaga	x X x X x X x X x X x X x X x	7
miskipärast ei lahku vaid ikka koos eesti ilmaga	X x X x x X x x X x X X x X x x	7
see pole eriline uudis	x X x X x X x X x	4
et ilmaga on tihtipeale tuksis me hoodis	x X x X x X x X x X x X x	6
ma pole päris kindel kas on veebruar või juuni	x X x X x X x X x X x X x X	7
akna taga sama vana jama pornomovie	X x X x X x X x X x X x X	7
mind sajatama sunnib perkele paska	X X x X x X x X x X x	5
ma pole eskimo ma olen raggamasta	x X x X x X x X x X x X x	6
ilmataat miks sa seda teed ta ei vasta	X x X x x X x X / X x X x	6

me pole sõbrad	x X x X x	2
ilmataat on klass A tõbras	X x X x X x X x	4
ei pane ühtegi laiki	x X x X x x X x	3
kui külastan ta fännisaiti	x X x X x X x X x	4
sittsuusailm punkt E E	X X x X X x x	3
kurb aga tõsi nagu	X X x X x X x	3

REFR

väga chill jeejee	X x X x x	2
ei mõju see hästi minu ilmele	x X x x X x X x X x X	5
tragikoomika lööb naeratuse irvele	X x X x x X X x X x X x X	7
siin ei ole orkaane	X x X x x X x	3
kuid palju palju muud keeramaks perse te piknikuplaane	X X x X x X X x X X x x X x x X x	8
hanged on kõrged ja rõhkkonnad madalal	X x x X x x X X x X x X	6
ilmataadile umbusaldust ma avaldan	X x X x x X X x X x X x X	7
Kallas või Ratas või mõni muu tarakan	X x x X x x X x X X x X	6
ilmataat ametist taganda	X x X X x X X x X	6
kuid enamikule vist täpselt paras ka	X X x X x X x X x X x X	6
mis parata kui juttu vaja ajada tänaval silma silmas	x X x X x X x X x X x x X x x X x X x	8
jääb jututeemat vajaka ja peale tuleb parakas	X X x X x X x X x X x X x X x X	8
kuid meeldib ju halada nii et räägime ilmast	X X x x X x x X x X x x X x	5

REFR (2X)

head ilma peale Peep Taimlat ei tule	X X x X x X X x x X x	5
me veedame siin nääre kui mõni veedab suve	x X x X x X x x X x X x X x	6
kliima soojeneb a ilm ikka halb	X x X x X x X X x X	6
poolteist kuud suve aga ülejäänud talv	X x X X x X x X x X x X	7
ei see on hull taevas tule appi	X x x X / X x X x X x	5
et olla Dave Benton siis vaja läheb pappi	x X x X X x x X x X x X x	6
see päike ainult Soomes ja ma sinna pean saama	x X x X x X x X x X x x X x	6
sest eesti ilma tuleb lihtsalt kuu peale saata	X X x X x X x X x X X x X x	7
uuu öö on nii külm ma	X X x x X x	2
varsti lihtsalt selle hullari hülgan	X x X x X x X x x X x	5
rannatuul-tuul-tuul a see pole Üllar	X x X X X x X X x X x	7
ja Üllar lahkus ka sest see pask siin ei kõlba	x X x X x X x x X x x X x	5
ei kõlba kuhugi mitte kuhugi	x X x X x x / X x X x x	4
ilm.ee ime minu sugutit	X X x x X x X x X x X	5
lund aastaringselt ei saa niita murugi	X X x X x X x X x X x X	6
rääkida võid ilmast siis kui kuuled Niki lugusi	X x X x X x X x X x X x X x X	8

LISA 3. Cool D ja Deja „Täna ma chillin“

Lõpuks ma nüüd tunnen, jälle aeg on käes	X x X x X x / X x X x X	6
sest niheleb mu perse ja sügelevad käed	X X x X x X x / x X x X x X	1+ 6
kuuseis ja tähed täna tähendavad ühte	X x x X x X x X x X x X x	6
kodust lähen välja, ei tule enne kahte	X x X x X x / x X x X x X x	6
jumal andis märku, täna on see aeg	X x X x X x X x X x X	6
põrgu kõik muu, ma ennast maha laen	X x X X x X x X x X	6
sest tean siin planeedil on selliseid veel	x X x x X x x X x x X	4 daktiil
kel sama tunne, tajub kuues meel	X X x X x / X x X x X	6
kodust lähen välja ja ukse panen lukku	X x X x X x x X x X x x X x	6
et geoloog ei tules minu tupp	x X x x X x X x X x X x	5
seibi võtan palju sest magu ei joo prahti	X x X x X x x X x X x X x	6
kakskendneli H tervitan öövahti	X x X x X / X x X x X x	6
kes öötunnil minu käest ootab saada raha	x X x x X x X / X x X x X x	6
tervitas, on viisakas ja poeb välja nahast	X x X x X x X x X X x X x	7
eemal jälgib ment mind kui sõbralikku kaani	X x X x X x x X x X x X x	6
sest mul ei ole kurja tegemise plaani	x X x X x X x / X x X x X x	6
siis me koos nurga taga teeme kiirelt savu	X x X X x X x X x X x X x	7
mis iga kupli alla vaid külvab õnnist rahu	x X x X x X x X / X x X x X x	7
niiske on ta päts kuid sõnu ma ei söö	X x X x X x X x X x X	6
enne kui lasen jalga, ütlen adjöö	X x X X x X x X x x X	6

REFR (2x)

Täna ma chillin vaid kalamarja söön (aii aii)	X x x X x X X x X x X	6
täna ma chillin kuid naisi ei löö (aii aii)	X x x X x X X x x X	5
täna ma chillin teen seda kogu öö (aii aii)	X x x X x X X x X x X	6
täna ma chillin ja ei meenugi töö (aii aii)	X x x X x X x X x x X	5

Uksed igal pool on minu jaoks lahti	X x X x X x X x x X x	5
ma olen nagu kõuts, kes peab linnukeste jahti	x X x X x X / x X X x X x X x	7
puudub stress ja vastus on 'Yes'	X x X / x X x x X	4
sest öösel võib teha mis iganes	x X x x X x X X x X	5
plaane veel jagub ka enne kella kahte	X x x X x x X x X x X x	5
sest tütarlaps on ükski ja mu vastu nõnda lahke	X X x X x X x / X x X x X x X x	1+7
täiskuu me jaoks siis valgustab üht kohta	X x x X x X x X x X x	5
kus siseneda saan, segajaid ei kohta	X X x X x X / X x X x X x X x	1+7
rääkida ei saa, sul on miskit suus	X x X x X / X x X x X	6
kuid tead neid nippe, sest miski pole uus	X X x X x / x X x X x X	1+5
siis aga jooksevad kõik baari poole tormi	X X x X x X x X x X x X x	1+6
see koht hakkab meenutama väikest seafarmi	X x X x X x X x X x x X x	6
kus üks põmmpea, sõidab teisele lõuga	x X X X / X x X x x X x	6
kuid mul on sellest kõrini, ei aja läbi jõuga	x X x X x X x X / x X x X x X x	7
edasi ma chillin kuid teen seda mujal	X x X x X x X X X x X x	7
kus vägivaldset poosi ei soosi ebajumal	x X x X x X x x X x X x X x	6
oli hoopis plaan, et mängin täna sõela	X x X x X / x X x X x X x	6
joon palju kuid veeni ei pane nõela	X X x X X x x X x X x	1+5
milleks on vaja surma minemise loosi	X x x X x X x X x X x X x	6
sisse võtan elu nautija poosi	X x X x / X x X x x X x	5

REFR (2x)

Täna tahan armastada ühte neidu	X x X x X x X x / X x X x	6
või kahte ja kolme kui neid ainult leidub	x X x x X x X x X x X x	5
nii kulgen mööda linna kuigi pole kaine	x X x X x X x / X x X x X x	6
nagu seda nõuab Keskerakonna maine	X x X x X x X x X x X x	7
jooki peale kalkan nagu Kalev Kallo	X x X x X x X x X x X x	6
Jakko Välile rögisen ma 'Hallo'	X x X x x X x X x X x	5
nende meestega me teeme täna toopi	X x X x X x X x X x X x	6
savupiibu ajal kuulame Uno Loopi	X x X x X x X x x X x X x	6
rahvas nõuab oma, kes palehigis töötab	X x X x X x / x X x X x X x	6
kuid riigimees nende kulul ennast täis saab joota	X X x X X x X x X x X x X x	1+7
nagu teevad nemad, laseme kõigel minna	X x X x X x / X x x X x X x	6
sest peomelanhoolia on vallutanud linna	x X X x X x x X x X x X x	6
olgu siis nii, klaasid valame triiki	X x X X / X x X x x X x	6
ja kuulame seda funky beat'i	x X x X / X x X x X x	5
sest aega on vähe, varsti koidab uus päev	x X x x X x / X x X x X X	6
mil üle ajab magu ja värisevad käed	x X x X x X x / x X x X x X	6

REFR (2x)

Laul veini, lendab aeg	X x X x / X x X	4
uude päeva jõudu laeb	X x X x / X x X	
kestab veidi tants ja naer	X x X x / X x X	
ohohoh oooooo...		

LISA 4. Genka, Paul Oja „Tali pruut tantsima“

Yo, <u>rullides</u> raha ja <u>rollides</u> doobie	X / X x x X x x X x x X x	6
Täidan su kõrvad ja silmad Youtube'is	X x x X x x X x x X x	4
Varja nüüd erutust, su morning woodi	X x x X x X x X x X x	5
Märgab eest juba su moest läind Coogid	X x x X x x X x X x	4
Kui ilusti palud, jätan alles sul pruudi	x X x x X x X x X x x X x	5
Aint vappuma boobid panen rappuma booty	x X x x X x X x X x x X x	5
Sest töötab mu näpp , räpp ja loop'id	x X x x X / X x X x	4
Ja las piff sheigib, see on ju klubi	x X x X x X x x X x	4
No ma ei ole süüdi, et üles ta huvi	x X x x X x x X x x X x	4
näitab ja käitub kui low-res groupie	X x x X x x X x X x	4
või Sõle Säästuka prostituudid	X x x X x x X x X x	4
ja kärke viskab kui need õed Puugid	x X x x X x x X x X x	4
Ja pealegi, rahu mees ma olen Gay	x X x x X x x X x x X x	4
Ah jah , Gay nagu Rudy	X X / X x x X x	4
Slam dunk , täis pank , põhi suukin sõn	X x X x X x X x X	5
ühe tantsu su pruudiga bookin	X x X x x X x x X x	5

REFR

Kuulake kõik, mu tiblud ja tshuudid	X x x X x X x x X x	4
Patsiga dude'id , natsid ja juudid	X x x X x X x x X x	4
Laisalt ma täidan te ajad ja ruumid	X x x X x x X x x X x	4
Majad ja kuudid ja sajad huudid	X x x X x x X x X x	4
(3x)Tali pruut tantsima!	X x x X x x	2

Ma tean et sul peas mu salmid ja hook'id	x X x x X x X x x X x	4
Su jaoks olen kõik need Dre'd ja Snoop'id	x X x x X x X x X x	4
Me viskame viite ja kokku oma nukid	x X x x X x x X x X x X x	5
Kuhu peale tättisin eile just “ THUG ”-i	X x X x X x x X x x X x	5
Sa oled mu ljuudi , sa pole ju nuubid	x X x x X x x X x x X x	4
Seega miks sa siin oma suud nüüd pruugid	X x X x X x x X x X x	5
Mind ei huvita su naise nookie	X x X x x X x x X x	4
Sest ta näeb välja kui Muumi või Whoopi	X x x X x x X x x X x	4
Vii ta parem koju ja augud täis tuubi	X x X x X x x X x x X x	5
Ühte paned näpu ja teise butt- plugi	X x X x X x x X x x X x	5
Avatud suhu lükkad oma nahk nuudi	X x x X x X x X x x X x	5
Ta on nii täis, et ei saa arugi	X x x X x x X x X x	4
Hommiikul re buudib , teeb lahti luugid	X x X x X x X x x X x	5
Brunchiks soul foodi , siis under stoodib	X x x X x x X x X x	4
Et tahtsin teha taga aint väikese boogie	x X x X x X x x X x x X x	5
Aga ta on lohakas – see pole uudis	X x X x X x X / x X x X x	6

REFR

Pärast pidu Karaokesse mars ruudi	X x X x X x X x X x X x	6
võtsin ja laulsin seal biitli “ Hey Jude ”-i	X x x X x x X x x X x	4
Mu püksilukk ulatus täpselt ta suuni	x X x x X x x X x x X x	4
Ma oleks võinud sinna lasta oma har puuni	x X x X x X x X x X x x X x	6
Mängida Jumalat näiteks Nept uuni	X x x X x x X x x X x	4
Bukakkinud täis ta päikseprillid pruunid	x X x x X x X x X x X x	5

Sest ta päris okiks oli seekord end tuunind	X x X x X x X x X x X x X x	6
mina mitmed Põhjalad endal sisse pruulind	X x X x X x x X x X x X x	6
Võtsin end kokku, tellisin Marabu ning	X x x X x X x x X x x X	5
Saatsin ta sinna kus on kaugel kuu pind	X x x X x X x X x X X	6
See pole Tuhkatriinu keiss, sest maha jäi puuking	x X x X x X x X x X x x X X	7
pane oma preili lühema keti otsa, siin uurin	X x X x X x X x x X x X x x X x	7
just kus on kettidele sooduspakkumised	X x x X x X x X x X x X x	6
lisaks saad koerakuudi	X x x X x X x	3
ma pole ju pervert nagu Allen Woody	x X x X x X x x X x X x	5
su naine on naturaalselt kole	x X x x X x X x X x	4
meenutab seda kõige koledama koera võistluse võitnud koera Elwoodi	X x x X x X x X x X x X x X x x X x X x x X x	
pane ta voodi või saada ta kooli või lase talle pähe mitu kuuli	X x x X x x X x x X x x X x X x X x X x X x	
ma ei puudu su naist isegi siis kui sa ise väga lunid	X x X x x X X x x X X x X x X x X x	
sellised on ruulid	X x X x X x	
bros before hoes , bro's before hoes, Juri	X x X X / X x X X / X x	
samas endal läheb väga hästi	X x X x X x X x X x	
magatan modelle ja ajan palju pappi kokku	X x X x X x x X x X x X x X x	
ja pärast abiellun kõrges eas nagu George Clooney	x X x X x X x X x X X x X X x	
see info on puhas kuld, see on aare	x X x x X x X x x X x	
kurat, jagan seda teiega nagu Robin Hoodki	X x X x X x X x x X x X x X x	
okei, aitab.	X x X x	
ma lähen vaatan jalgpalli	x X x X x X X x	
Manchester juhhib 1:0	X x x X x X x	
värava lõi Wayne Rooney	X x X x X X x	

LISA 5. Nublu „Rotterdam“

REFR

oo jää jumalaga, Mann	X x X x X x X	
sest, et tuules oli ramm	X x X x X x X	
reisusihiks Rotterdam	X x X x X x X	
ja nüüd on nii	x X x X	
sa olid lihtsalt asendus	x X x X x X x X	
märtsilõpu masendus	X x X x X x X	
lõpuks lahti lasen su	X x X x X x X	
jah nüüd on nii	x X x X	
muutusteta läänerindel	X x X x X x X x	4
tean, et miski pole kindel	X x X x X x X x	4
kevad ütles mulle näkku	X x X x X x X x	4
et südasuvel näen sind veel	x X x X x X X x	4
ja nüüd ma liigun ainult pimedas	x X x X x X x X x X	5
ja lavalauad need on libedad	x X x X x X x X x X	5
ja kõik, mis algul tundub mesimagus	x X x X x X x X x X x	5
selles põhjatuules muutub kibedaks	X x X x X x X x X x X	6

REFR

nüüd olen kuskil üle vee	x X x X x X x X	4
nagu I Land Saund	X x X x X	3
ma tean ma ütlesin, et me	x X x X x X x X	4
aga tegelt pole aus	X x X x X x X	4
öelda, et see siin on igavene	X x X x X x X x X x	5
ta näitab näpuga mu ees	x X x X x X x X	4
mu vigadele	x X x X x	2
pluss ma kuulsin, et sul	X x X x x X	3
on mingi uus kärss	x X x X X	3
nii, et selle meie teema	X x X x X x X x	4
sööta võid sigadele	X x x X x X x	3

REFR

Ma võtsin liiga suure tüki	x X x X x X x X x
ja siis hammustasin keelde	X x X x X x X x
alles siis kui öösel üksi	X x X x X x X x
alles siis tuleb meelde	X x X X x X x
et sa kardad pimedat	X x X x X x X
ja need lavalauad libedalt	X x X x X x X x X
meelde tuletasid kibedalt	X x X x X x X x X
tegin vale lükke ja	X x X x X x X
õige lasin minema	X x X x X x X

REFR (2X)

Sa ju mulle meeldid	X x X x X x
---------------------	-------------

Ja kõikidele murtud südametele siia lõppu üks x X x X x X x X x X x X x X x X x
KAIGAS

Sa ju mulle meeldid
Sa ju mulle meeldid

LISA 6. Suur Papa, Marit „Jooksen vihmas“

Sa tahaksid näha mind **murdu**mas, põlvili maas mind **ulgum**as,
 hoida mind all kuni värvavad **sulgu**vad, sa ei tea mis see **leek** mul **sees** on,
veri **mu** **suus** **keeb**, **veri** **mu** **suus** ehib **mu** **keelt** **see** on
 instinkt nõrgast tugevani kannatanud surve tegi **mu** **ego** **ma** **sego** sa ei tunne mu valu
pane **põle**ma need **halu**d mu **all** ma **talun** mu **salv** on kahekümnekolmandat **talve** **all**,
 palun andeks emal polnud **leiba**gi **laual**,
 mu lennuk on õhus ma lähen vannun oma isa **haua**l.
 Mida tead mu **elust** kuni mina ei **räägi**, tahad osa **edust** mida varem ma ei **väärin**d,
käised **käär**itud pesed musta pesu, sest **olete** **peste** **keskel**,
 kes teist on elus mister express, melu, ööklubi täis saalis pidurid on maas
 faking surun **gaasi**pedaali, faking surun **gaasi**pedaali.

1. x X x x X x x X x x X x x X x x	6
2. X x x X x x X x x X x x // X x X x x X x X x	4 + 4 = 8
3. X x x X X x x X X x x X x x	6
4. x X X x X x X x // X x X x X x X x x X x // x X x X x X x x X x	4 + 5 + 4 = 13
5. X x X x X x X x x X // x X x // x X x X x X x X x x X x X	(5 + 1) + 6 = 12
6. X x X x X x X x x X x X x	6
7. x X x x X x // x X x X x X x X x X x	2 + 5 = 7
8. X x X x X x X x X x x X x // X x X x X x X x X x (X) x X x	6 + 6 (7) = 12 (13)
9. X x X x x X x X x X x // x X x x X x X x	5 + 3 = 8
10. X x x X x X x X X X x // X x x X X x X x X x X	6 + 6 = 12
11. X x X x X x x X x // X x X x X x x X x	4 + 4 = 8

REFR

Päev on **vihmane**, **kuid** **ma** **naeran** **ikka** **veel**,
 mõned sendid taskutes, **kuid** **ma** **naeran** **ikka** **veel** (ja veel ja veel).
 Nad tahavad mind põhja jätta ja sinna jääda, **kuid** **ma** **tean** mis ma **teen**,
 ela minu elu, vihka mind, **aga** **tea**, **et** **ma** **naeran** **ikka** **veel** ja veel.

1. X x X x x X x X x X x X	- 6
2. X x X x X x x // X x X x X x X // (x X x X)	3 + 4 (+2) - 7
3. x X x X x X x X x X x X x // x X x X x X	6 + 3 - 9
4. X x X x X x X x X x X // x x X x X x X x X	6 + 4 - 10

Mul on tunne nagu jookseksin **vihmas**, viha triibud minu seljal olid kasuisa nahkrih**mast**,
 minu peres mille **mudel** on **murdu**nd, leek **kustu**nd, surnud eeskujud, olen **jultu**nd.
 Andesta korra, ära unusta kunagi, **pole** küsinud abi, sa **pole** kunagi lubanudki
 ja **nüüd** peaksid saama koha **teatris**, **nüüd** olen lahe keda sa lapsena **teadsid**,
 sa **teadsid** mind kui ma tõusma **hakkasin**, edu minu rea ees, mu nägu on **plakati**l.
 Kasva **aknalill**, pealinn **vaatab** **sind**, ära pane pange, sest muidu nad ei **kasta** **mind**.
 Ma pole nõrk enam ammu, elu pole hullem sellest mida olen **kandnu**d, pole alla **andnu**d,
 fakk millal vihm juba järele **jääb**, teeme võidu mäetipuni, seal **näeb**.

X x X x X x X x x X x // X x X x X x X x X x X x X x X x X x	5 + 9 = 14
X x X x X x X x x X x // X X x X x X x x X x X x	5 + 6 = 11
X x x X x X x X x x X x x // X x X x x X x x X x X x x X x X x	5 + 7 = 12
x X X x X x X x X x // X X x X x X x x X x x X x	5 + 6 = 11
x X x X x x X x X x x // X x X x X x X x x X x X	4 + 7 = 11
X x X x X x X x X x X // X x X x X x x X x X x X x X	6 + 7 = 13

x X x X X x X x // X x X x X x X x X x X x X x // X x X x X x
X X x X X x X x x X // X x X x X X x x X X

$$4 + 7 + 3 = 14$$
$$6 + 6 = 12$$

REFR

Linnatule säras motiveerin ridades **mind**, elu peegeldub piiri, sest silmas pidades **sind**,
põle mu lill, silmad betoonimägedes **jälgivad**, ma sammun teed mida enam ei saa **vältida**.
Ilma särgita seisan veri on **maas**, võta tagasi need sõnad mida enam ei saa,
minu piir lõppes seal kus **ma**, ütle **aaa**, ma teadsin, et P-**A**-P-**A** naerab viimasena.

X x X x X x X x X x X x X // X x X x x X x x X x X x x X
X x x X X x X x x X x x X x x // x X x X X x X x X x X x x
X x X x x X x X x x X // X x X x x X X x X x X x x X
X x X X x X x x // X x X // x X x x X x X x X x X x X x

$$7 + 6 = 13$$
$$6 + 6 = 12$$
$$5 + 7 = 12$$
$$4 + 2 + 6 = 12$$

REFR (2X)

LISA 7. Toe Tag „Pankrot“

ja me pappi ei saagi, me pappi ei saagi
 ja me pappi ei saagi, me pappi ei saagi
 ja me pappi ei saagi, me pappi ei saagi
 pankrott
 ja me pappi ei saagi, me pappi ei saagi
 ja ja jaaa

x x **X** x x **X** x x **X** x x **X** x
 x x **X** x x **X** x x **X** x x **X** x
 x x **X** x x **X** x x **X** x x **X** x
X X
 x x **X** x x **X** x x **X** x x **X** x
X x X

kergitan **paati**, **hommik**
 reedest **saati**, **ummik**
 olen ekspluateerinud mitut joogiv**aati**
 sõõrumaa palun laena oma **krediitkaarti**
 muidu orgunnima pean oma atenda**aati**
 sest mul on **paha**, laske mind **maha**, tuumapohmell
 ja rahhi pole et lõpp tuleks sel
klubis käest annan viimse **sendi**, **libedalt**
 tengelpung on tühi jälle **nendin**, **kibedalt**
 sest keegi ei maksa kunagi piisav**alt**
oma äridega suurem jagu alati läen **alt**
ema aitab küll a talt laenata pidev**alt**
 pole **hea** seega **tea** papi pole meil nii **pea**

X x x X x X x
X x X x X x
X x X x x X x x X x X x X x
X x x X x X x X x X x X x
X x x X x X x X x X x X x
x X x X x X x x X x X x X
x X x X x X X X x X
X x x X x X x X x X x X
X x X x X x X x X x X x X
x X x x X x X x x X x x
X x X x X x X x X x X x X x X
X x X x X x x X x x X x X
X x X x x X / X x X x X x X

REFR (2X)

ja me pappi ei saagi, me pappi ei **saagi**
 me pappi ei saagi, pole mõtet kart**agi**
 kulutused meil samas tõusevad taev**ani**
 me pappi ei saagi, a kas on vaj**agi**

x x **X** x x **X** x x **X** x x **X** x
 x **X** x x **X** x X x X x x **X x**
X x X x X x x X x X x X x
 x **X** x x **X** x x X x x **X x**

jälgi: **kontoris** käin tööle et saaks **kodus** lauda **katta**
 ei nälgis **päriselt** veel **puljongit** on veidi **panna** **patta**
 aga sõprade käest raha laenam**ata**
 võin kinnisvara auto ostuplaanid **maha** **matta**
 iga jumalama palgapäeval jälle mõistatan
kuhu **kõik** see rull läheb, jälle ehmatan
 autost ma ei räägi, saaks vähemalt jalgratta
 mu tee heaoluni on raske kui kolgata
 kord narkaritelt peksime välja suure **saagi**
müüa üritasime **maha** selle **laari**
 nüüd kehad suitsust imbund, ära tõmbasime kra**ami**
 nagu tuulehaug kuivastus kui ootad pra**ami**
 ja võlga sisse nõudmas käib jõuline genna**adi**
 võla katteks ära võttis fotoapar**aadi**
 vastu lõuga **kaks** **korda** **ka** siis veel **saadi**
 nu pag**adii**! jälle pappi ei **saagi**

x x X x X x X x x X x X x X x
 x X x X x X x X x X x X x X x X x
X x X x X x X x X x X x X x
X X x X x X x X x X x X x X x
X x X x X x X x X x X x X x X x
X x X x X x x X x x X x
X x X x X x x X x X x X x
x X x X x X x X x X x X x X x
X x X x x X x X x X x X x
 x X x **X** x **X** x x **X** x X x **X** x
X x X x X x X x X x X x X x
X x X x X x x X x x X x
X x X x X x X x X x X x

REFR (2X)

ja kõik mehepojad kes te emalt pappi ei saa öelge: pankrott	x x X x X x X x X x X x x X / X x X X
ja kõik naised kes te meeste käest pappi ei saa öelge: bling bling	x x X x X x X x X X x x X / X x X X
kõik rotid kontorist kes te pappi ei saa, öelge: pankrott	x X x X x X x x X x x X / X x X X
kõik tseremooniameistrid kes te pappi ei saa, öelge:	x X x X x X x X x X x x X / X x X x X x x X x
ja me pappi ei saagi!	
me vahest esineme ja küsime veidi rulli	x X x X x X x x X x x X x X x
sageli sümboolse tasu et saaks kuludega nulli	X x X x X x X x X x X x X x X x
sest esinedes tahame et ka meil oleks party	x X x X x X x X x x X x x X x
aga me pangakaarti see ei rikasta	X x x X x X x X x X x x
sest kas teeme seda kõike sõpradele tasuta	X x X x X x X x X x X x X x X
või on korraldaja siga jätab esinemistasuta	X x X x X x X x X x X x X x X x
või joome kõik maha, jälle jääme kasuta	x X x x X x X x X x X x X
elus korra tahaks osta naisele kalli kasuka	X x X x X x X x X x x X x X x X
a ei saa	x x X

REFR (2X)
pane kinni see laul, maijaa

LISA 8. Väike PD „Suvevaheaeg“

Juba mõtlesin, et peaksin kotti pistma **tuki**
Maha laskma **lutid**, kõik need lollid vanamutid
Aga **kutid**, pole vaja **huiata**
Suvevaheaeg on semud, teid ma **hoiatan**

X x X x X x X x X x X x
X x X x X x X x X x X x X x
X x X x X x X x X x X
X x X x X x X x X x X x X

REFR

Päikest ainult **soovime**
Ei lähe kooli **me**
Sõpradest **hoolime**
Kui veidi **joogised**

X x X x X x X
x X x X x X
X x x X x X
x X x X x X

Päike paistab, ilm on **soe**
Jooksen ümber Pizzapoe
Kuskil kaugel haugub **koer**
Jätsihinnakirja **loen**
Ostan jäätist kõiki **sorte**
Kotis limpa võiduk**orke**

X x X x X x X
X x X x X x X
X x X x X x X
X x X x X x X
X x X x X x X x
X x X x X x X x

Mida vittu **muigate?**
Kotis mul on **nuiake**
Huiate, siis **kurjad me**
Peksame teid **uimaseks**

X x X x X x X
X x X x X x X
X x X x X x X
X x X x X x X

Me päikest ainult soovime
Ei lähe kooli **me**

X x X x X x X
x X x X x X

REFR

Klaaser teeb seal **tobi**
See on tema **hobi**
Tahan minna õue
Õues kasvab **rohi**
Aga emps on **jobi**
Ütleb, et ei **tohi**
Mulle see ei **sobi**
Aknast välja **ronin**

X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x
X x X x X x

Õues ringi **tatsan ja**
Su koera **paitan ka**
Sõpru ma **aitan ja**
Huiad saad **kaikaga**

X x X x X x X
x X x X x X
X x x X x X
X x x X x X

Päikest ainult soovime
Ei lähe kooli **me**
Sõpradest **hoolime**

X x X x X x X
x X x X x X
X x x X x X

Võibolla televaatajale midagi
Noh, olge, olge mõnusad, ongi kõik

X x x X x X x X x x X x x
X / X x X x X x x X x X'

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Lisanna Lajal,

1. Annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „Eesti rääppestide ja rahvaluule poeetika võrdlev analüüs“, mille juhendaja on Arne Merilai, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Lisanna Lajal

16.01.2023